

ОДОБРЯВАМ:

X

Д-Р ПЕТКО НИКОЛОВ

Министър на икономиката и индустрията

**Отчет на Годишната програма
за прилагане на Националната стратегия за малките и средните
предприятия за 2023 година**

Отчетът на Годишната програма за 2023 г. е разработен в изпълнение на чл. 5, ал. 2 т. 4 от Закона за малките и средните предприятия и се основава на приетата с Решение № 281 на Министерския съвет от 01.04.2021 г. Национална стратегия за малките и средните предприятия 2021-2027 г.

Национална стратегия за малките и средните предприятия 2021-2027 г. определя рамката на политиките за малките и средните предприятия (МСП) въз основа на задълбочен анализ на системата на МСП в България, разработен за целите и нуждите на Министерство на икономиката и индустрията (МИИ) и всички останали заинтересовани страни в държавната администрация, които отговарят за формулирането и реализирането на политики, насочени към развитието малките и средните предприятия в България.

Стратегическите цели в Националната стратегия за МСП за периода 2021-2027 г. се основават на постигнатия напредък по Национална стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014-2020 г., както и на идентифицирания потенциал за растеж на МСП и определени предизвикателства и движещи фактори за тяхното развитие. Основни фактори за конкурентоспособността на МСП са достъпа до пазари, достъпа до финансиране, използването на ИКТ решения и дигитализация на процесите, наличието на квалифицирани кадри и ефективното екологосъобразно използване на ресурси. Част от факторите за създаването и растежа на МСП са свързани с наличието на информация и знания, както и използването на иновативни технологии на глобално и местно равнище.

Отчетът включва изпълнението на мерките и дейностите заложи в Годишната програма за 2023 г. Мерките са в съответствие с Националната стратегия за МСП 2021-2027 г. и са структурирани в шестте приоритетни области на въздействие на Стратегията, всяка от които съдържа конкретни стратегически цели в подкрепа на МСП. Отчетът обхваща изпълнението и напредъка по 26 мерки и 50 дейности, реализирани от 15 институции, за периода 1 януари – 31 декември 2023 г.

Област на въздействие 1: Предприемачество

Мярка 1.1 Насърчаване на предприемаческата екосистема

Действие 2) Подкрепа за мероприятия, конференции, семинари, бизнес срещи между стартиращи предприятия и инвеститори и други инициативи за насърчаване на предприемачеството и бизнес комуникациите на регионално и местно ниво.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

В изпълнение на мярката ИАНМСП е организираща самостоятелно или в сътрудничество с партньорски организации следните събития:

Проведени онлайн събития:

- EXPLORE U.S. TECH WEBINAR, 4.04.2023 г. - ИАНМСП съвместно с AmCham Bulgaria, Посолството на САЩ в България и БАСКОМ организираща уебинар, посветен на възможностите за развитие на технологичните компании на американския пазар. Бяха дискутирани следните теми: възможности за навлизане на американския пазар с технологични продукти; американските технологични компании като подизпълнител; набиране на капитал като чуждестранен стартъп.

- Уебинар на тема: „Предизвикателства и практически подходи в областта на киберсигурността“, 10.05.2023 г. Уебинарът се организира в партньорство с Американската търговска камара в България.

- Онлайн обучения на тема: Интегриране на ESG в управлението на компанията, 27.11 и 29.11.2023 г. в партньорство с ЕБВР. Целта е участниците да добият представа какво означава ESG и как да работи за бизнеса, какви са свързаните с ESG регулации и как засягат бизнеса, какво предвижда Директивата за отчитане на корпоративната устойчивост (CSRD) и др.

Проведени 16 присъствени събития, в т.ч. конференции, семинари, бизнес срещи между стартиращи предприятия и инвеститори и други инициативи за насърчаване на предприемачеството и бизнес комуникациите:

- Информационно събитие с БТТИК на тема „Възможности за финансиране и развитие по европейски програми“, 24.01.2023 г., гр. София. Участие са взели представители на 37 предприятия.

- Национална конференция за креативни индустрии с международно участие „CreaTech Summit South-East Europe“, 01.03.2023 г., гр. София. Провеждането на конференцията допринесе за изграждането и поддържането на ефективно работеща екосистема „творци-бизнес-наука-държавно управление“, обединяваща знания, опит и ресурси. В конференцията са участвали представители на 200 предприятия.

- Международна конференция „For Better Branding!“ с нетуъркинг, 10.03.2023 г., гр. София. Събитието беше насочено изцяло към стартиращи компании и малки и средни предприятия, които искат да се наложат на пазара и да развият своя бранд. Участие взеха представители на 100 предприятия, от които 22 МСП. 32 % от представителите на българския бизнес очакват сключването поне на един договор, а 53 % от бизнеса не отчита никаква бариера пред реализирането на бъдеща сделка.

- Международна конференция „Внедряване на изкуствения интелект в бизнеса днес: Силата на ChatGPT и чатботовете“, 28 юни 2023 г. в рамките на WEBIT SUMMER EDTION 2023. Конференцията се организира в партньорство с БАСКОМ. Водещи специалисти от България и чужбина предоставиха ценни съвети на собствениците на малък и средния бизнес как да се възползват от възможностите на изкуствения интелект за повишаване на тяхната онлайн ефективност. Участие взеха над 200 български предприятия.

- Събитие „Наука за бизнес“. За трета поредна година ИАНМСП и Българската академия на науките организираха на 27.04.2023 г. в Интер Експо Център „Наука за бизнес“ с експо зона, където бяха представени различни иновативни разработки. Участие взеха над 200 представители на бизнеса, академичните среди, клъстери, браншови и двустранни камари и медии.

- Уикенд на идеите на Teenovator, 20.05.2023 г. ИАНМСП бе партньор за реализиране на финалното състезание на националната програма Teenovator за насърчаване на бизнес мисленето сред учениците от 10 и 11 клас. Близо 500 ученици (от 16 до 18 години) от 30 града обсъдиха с менторите по програмата 86 стартъп идеи, които целят да разрешават проблеми от различни сфери на живота.

- Уъркшоп на тема "Как да продаваме в Обединеното кралство?", 29.06.2023 г., гр. София. Събитието се организира от ИАНМСП в партньорство с Британско-българската

бизнес асоциация. Водещ на уъркшопа беше международният бизнес треньор Боб Спенс от Get Spence International. Участваха представители на 30 български малки и средни предприятия.

- Международна RIS Hub конференция DeepDiveRIS 2023, 28-29 септември 2023 г., гр. София. Конференцията се провежда в сътрудничество с Клинтех България. Участваха представители на всички 11 страни, участващи в RIS (България, Хърватска, Чехия, Словакия, Естония, Унгария, Литва, Полша, Португалия, Румъния, Словения), като на едно място се събраха водещи иноватори, еко-системни лидери, стартапи и високотехнологични МСП. Регионалната схема за иновации RIS дава възможност за трансфер на ноу-хау и добри практики, като целта е увеличаване на иновативния капацитет на страните и регионите в Европа.

- Серия от менторски срещи в рамките на обучителна програма Grow.Global по проект GO INTERNATIOPNAL (GoInt). В периода февруари-март 2023 г. ИАНМСП организира 10 менторски срещи водени от едни от най-успешните мениджъри на компании, бизнес организации, търговски камари и др., с цел подпомагане на МСП чрез индивидуален подход за успешно реализиране на продукция и услуги на външни пазари. За менторските срещи бяха регистрирани над 260 участника.

- Дискусионен форум Powers Summit 2023 - Webit Foundation 07.11.2023 г., гр. София - иновативна платформа за градивен, оперативен диалог с властта, бизнес лидерите, науката и гражданския сектор. Официален институционален партньор беше ИАНМСП. Powers Summit събра лидерите на всички политически формации и техните екипи, които търсеха решение в реално време по водещи теми в диалога с бизнеса, гражданския сектор и науката. Участие в дискусияния форум взеха представителите на 150 предприятия.

- Информационно събитие на тема „Отговорно бизнес поведение“, 20.11.2023 г., гр. София, организирано от ИАНМСП, в качеството си на Национална контактна точка за България на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Основната цел, е да се повиши информираността на българските предприятия за възможностите и предимствата на отговорното бизнес поведение, като предпоставка за устойчив икономически растеж и конкурентоспособност в процеса на интернационализация. Участие взеха водещи институции и представители на бизнеса: Министерство на иновациите и растежа, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на околната среда и водите, Българската народна банка, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, банки и др. Участие в събитието взеха 215 участници.

- Международната конференция „Финансова и инвестиционна подкрепа за МСП - Sofia International Money Expo" (SIM EXPO 2023), под мотото „София- Регионален финансов хъб", (10-11.10.2023 г.), гр. София, организирана от ИАНМСП, съвместно с Българска търговско-промишлена палата (БТПП) и Съветът по инвестиции към БТПП, в партньорство със Столична община. Основната цел на събитието е да се повиши финансовата и инвестиционна култура на представителите на малките и средните предприятия, като им се предостави полезна информация за възможностите за развитие на техния бизнес чрез ползването на различни финансови и инвестиционни инструменти по достъпен начин. Участие в събитието взеха представители на 200 предприятия, от които 78 МСП.

- Програма Dare to Scale - програмата е насочена към предприемачи и бизнеси, които са преминали ранната фаза на развитие. Изпълнява се от българския офис на глобалната мрежа Endeavor, като ИАНМСП е партньор. В изданието за 2023 г., което е пето поред, са подписани меморандуми с 12 одобрени фирми за участие съгласно условията на програмата. В периода септември-декември 2023 г. са проведени индивидуални менторски срещи, групови обучения и Demo Day.

- Международна конференция с изложение WEB SUMMIT 2023, 13- 16.11.2023 г. гр. Лисабон, Португалия. ИАНМСП организира институционален щанд с квадратура 24,00 кв.м, на който участие взеха 40 МСП, представители на иновативната стартъп и предприемаческа екосистема.

- Международно изложение за стартираци предприятия SLUSH 2023, 30.11-01.12.2023, гр. Хелзинки, Финландия. ИАНМСП организира институционален щанд с квадратура 20,00 кв.м, на който участие взеха 18 МСП, представители на иновативната стартъп и предприемаческа екосистема.

- Международна конференция в областта на климатичните промени „Conference of the Parties to the Convention" (COP 28), 30 ноември - 12 декември 2023 г., Дубай, ОАЕ. ИАНМСП организира институционален щанд с квадратура 75,00 кв.м, на който участие взеха 14 МСП, представители на иновативната стартъп и предприемаческа екосистема.

Действието се изпълнява от Българска банка за развитие (ББР)

През 2023 г. Българска банка за развитие (ББР) като банка със специална мисия и фокус върху насърчаване развитието на МСП и предприемаческата екосистема се включва в голям брой срещи, конференции и бизнес форуми, организирани в страната. През 2023 г. банката участва в следните събития:

- Конференция „Първите пари по ПВУ на в. "24 часа";
- Акселераторската програма BeatUp Lab на БФБ;
- Срещи с бизнеса, организирани съвместно от ББР и БАЕЗ в Пловдив и Бургас;
- Конференция „Да! На българската зелена икономика" на в. „Стандарт";
- Среща с фондовете за дялови инвестиции за сътрудничество в сферата на рисковото финансиране;
- Домакинство на среща за защита на интелектуалната собственост на бизнеса във връзка с инициативата „Ideas Powered for Business", с участието на изпълнителния директор на Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO);
- Конференция „Държавата в подкрепа на спорта - нови възможности", организиран от МИР;
- Дискусия „Финансиране на зелената трансформация в региона на Централна и Източна Европа", част от Green Week 2023;
- Форум „Be Renewable", организиран от Соларна академия България;
- Конференция „Green Smart Growth", организиран от сп. BGIobal;
- „SIM Expo 2023", организиран от БТПП;
- Форум „Powers Summit", организиран от Weblt;
- „Investor Finance Forum", организиран от Investor Media Group;
- Национална кръгла маса за финансиране на инвестиции в енергийна ефективност;
- Среща с Българо-швейцарската търговска камара, съвместно с МИР;
- Среща с бизнеса, организирана от БТПП в гр. Банско;
- „Дискусионен форум с бизнеса" в Шумен, съвместно с МИР;
- Международен форум „Енергийна еволюция 2023";
- SEE IT Summit '23, организиран от AIBEST;
- Среща с тех-компаниите в SAP България, съвместно с МИР;
- Срещи на Борд „Проектно финансиране" на БТПП;

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

¹Брой подпомогнати инициативи за засилване на предприемачеството и работата в мрежа на регионално и местно ниво:

- Изпълнение към 2021 г.: 22; Изпълнение за 2022 г.: 9;

¹ Показатели за продукт съгласно индикаторите за изпълнение от Националната стратегия за МСП 2021-2027

- Изпълнение за 2023 г.: 19;
- Целева стойност за 2024 г.- 5 бр.

Брой подпомогнати организации в подкрепа на МСП:

- Изпълнение към 2021: 2 бр.; Изпълнение за 2022: 2 бр;
- Изпълнение за 2023 г.: 9 бр.
- Целева стойност за 2024 г.: 16р.

²Предприемаческа активност мотивирана от възможностите:

- Изпълнение към 2022 г. – NA (2018 г. - 27,47);
- Целева стойност за 2024 г.: 28,50%).

Мярка 1.2 Насърчаване на обучението по предприемачество в училищата и предприемаческата трансформация на българските висши училища

Действие 2) Подкрепа за осигуряване на курсове за обучение по предприемачество.

Действието се изпълнява от Министерство на образованието и науката (МОН)

Представители на Министерството на образованието и науката и на висшите училища участват в Мрежата за обучителни политики, създадена в рамките на разработения от Европейската комисия и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие – ОИСР инструмент за оценяване на предприемачеството във висшите училища HEInnovate (HEInnovate Policy Learning Network). Осъществява се онлайн обмен на опит, знания и добри практики.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати българските висши училища:

- Изпълнение към 2021 г.: 0; Изпълнение за 2022 г.: 1;
- Изпълнение към 2023 г.: 1
- Целева стойност за 2024 г.: 1.

Намерения за предприемачество:

- Изходна стойност (2020 г.): 5,03%;
- Целева стойност за 2024 г.: 7%.

Висши училища, които осигуряват добра и адекватна подготовка за стартиране и развитие на нови предприятия:

- Изходна стойност (2020 г.): 62.57%;
- Целева стойност за 2024 г.: 65%.

² Показатели за резултат съгласно индикаторите за изпълнение от Националната стратегия за МСП 2021-2027

Мярка 1.3 Подкрепа за стартиращи предприятия

Действие 3) Въвеждане на мерки за стартиращи предприятия, които търсят разрастване на дейността си на международни пазари - предоставяне на информация за пазари, консултации, маркетинг и менторски услуги по въпросите на интернационализацията.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

С цел повишаване на конкурентоспособността на българските МСП и улесняване достъпа им до международни пазари, ИАНМСП предоставя информация за различни пазари, разработвайки маркетингови проучвания. През отчетния период са изготвени общо 89 информационни и аналитични материали за над 40 пазара и сектори.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подкрепени стартиращи предприятия, които търсят разрастване на дейността си на международни пазари:

- Изпълнение към 2021 г.: 0; Изпълнение за 2022 г.: 73;
- Изпълнение за 2023 г.: 32 бр.; Изпълнение към 2023г.: 105 бр.
- Целева стойност за 2024 г.: 10.

Дял на стартиращите предприятия:

- Целева стойност за 2024 г.: 15%.

Дял на МСП с висок растеж:

- Целева стойност за 2024 г.: 0,5%.

Действие 6) Предоставяне на техническа помощ за регистрация на интелектуална собственост, вкл. за процеса на подготовка и за процедурата по кандидатстване за регистрация на интелектуална собственост – консултации със специалисти, правна помощ и др.

Действието се изпълнява от Патентно ведомство

През 2023 г., по силата на Договор за сътрудничество между Патентно ведомство на Република България и Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (ЕСИС), Ведомството предостави на българските микро, малки и средни предприятия, в т.ч. и стартиращи такива, възможност за достъп до Фонд от 27,1 млн. евро безвъзмездни средства за държавите членки на ЕС, предназначени за подпомагане и насърчаване закрилата на фирмените активи, които са обекти на интелектуална собственост.

Фондът е финансиран и се управлява от СЕСИС в сътрудничество с Европейската комисия (ЕК), като представлява част от „Многогодишен фонд за МСП 2022—2024 г.“. Тази схема е част от Програмата за единен пазар (ПЕП) на ЕК, която има за цел да се повиши конкурентоспособността на МСП в ЕС, като същевременно бъде подкрепена целта на ЕС за екологичен и цифров преход. Фондът за МСП за 2023 г. представлява втората покана за предложения, стартирана в рамките на инициативата за многогодишен фонд за МСП.

Финансовото подпомагане на МСП е под формата на възстановяване на част от разходите на МСП за такси за заявки за марки и дизайни, такси при подаване на национални патенти и проучване на предшестващото състояние на техниката, както и за подпомагачи услуги за предварително проучване на потребностите от закрила на интелектуална собственост (Предварителна диагностика - IPPD/IP Scan),

Услугата по Предварителна диагностика на интелектуална собственост обхваща всички обекти на интелектуална собственост (патенти, марки, промишлени дизайни, полезни модели, сортове растения, географски указания), дружествени наименования, имена на домейни и др., както и обекти, които не подлежат на регистрация (напр. търговски тайни) и предоставя експертна помощ по отношение на:

- Определянето на бизнес модела на МСП и стратегията за бизнес развитие;
- Идентифициране и анализ на съществуващата интелектуална собственост и свързаните с нея нематериални активи;
- Разработване на портфолио от интелектуалната собственост на предприятието;
- Разработване на стратегически препоръки за управление на интелектуалната собственост съгласно общата бизнес стратегия на предприятието.

През 2023 г. от програмата на СЕСИС в подкрепа на микро, малки и средни предприятия, са се възползвали 892 български предприятия, които са заявили 869 заявки за регистрации на търговски марки и промишлени дизайни, както и 29 заявки за регистрация на патент. Подадени са общо 76 заявления за извършване на предварителна диагностика на интелектуална собственост, в резултат на което са изготвени и предоставени на МСП доклади, съдържащи анализи и съвети за управлението на интелектуалната собственост. Всички доклади са преминали през „проверка на качеството“ (Quality check), извършена от експертна комисия на Ведомството.

Във връзка с популяризирането на Фонда за МСП Патентно ведомство на Република България организира и участва през 2023 г. в редица уебинари на тема „Финансова помощ за МСП за закрила на правата на интелектуална собственост“ и освен това публикува множество новини на официалната интернет страница и в социалните мрежи, поддържани от Ведомството. В началото на 2023 г. беше организирана и рекламна кампания за популяризиране на Фонда.

Фондът в подкрепа на МСП, в процеса на възстановяване от кризата във връзка с COVID-19 и екологичния и цифровия преход, продължава своята работа и през 2024 г., ще предлага следната подкрепа под формата на ваучери за:

- **ВАУЧЕР 1 - IP Scan** - възстановяване на 90% от таксите, начислявани от държавите членки за услугите по предварителна диагностика на интелектуалната собственост (IP Scan), чрез които се осигурява обща оценка на потребностите от интелектуална собственост на подалото заявление МСП, като се отчита новаторският потенциал на неговите нематериални активи. От 2024 ще **стартира нова услуга в рамките на Ваучер 1 - IP Scan Enforcement - Диагностика на правоприлагането на интелектуалната собственост**. Новата услуга е насочена към малки и средни предприятия (МСП), които предполагат, че друга страна е нарушила техните права на интелектуална собственост, или МСП, обвинени в нарушаване на права на интелектуална собственост от друга страна.
- **ВАУЧЕР 2 - защита на марка и дизайн** - възстановяване на 75% от таксите, събирани от ведомствата за интелектуална собственост (включително националните ведомства за интелектуална собственост, СЕСИС и Ведомството на Бенелюкс за интелектуална собственост) за регистрацията на марки и дизайни; възстановяване на 50% от таксите, събирани от Световната организация за интелектуална собственост за получаване на международна закрила на марките и дизайните;
- **ВАУЧЕР 3 - за национални и европейски патенти** - възстановяване на 75% от таксите, начислявани от националните патентни ведомства при подаване на национални и европейски патенти и проучване на предшестващото състояние на техниката през 2023 г. През 2024 г. за първи път се предоставя възможността за възстановяване на 50% от правни разходи за изготвяне и подаване на нова заявка за европейски патент, до максимум от 2000 EUR. За да се гарантира гладкото протичане на възстановяването на разходите за новата дейност, се ограничава финансирането до правните разходи за услуги, свързани с изготвянето и подаването на европейски патенти, които се предоставят от лица или съдружия, установени в ЕС и които имат право да представляват заявители в производство пред ЕПВ в съответствие с Европейската патентна конвенция (EPC).
- **ВАУЧЕР 4-за сортове растения** - възстановяване на 75% от таксите за електронно подаване на заявки за сортовете растения на ниво ЕС и такса за експертиза на сортове растения на Общността към Службата на общността за сортовете растения. Предоставяйки финансова подкрепа за регистрацията върху сортовете растения, Фондът за МСП ще подпомага МСП, участващи в зеления и цифров преход, като в същото време подкрепя целите на Зелената сделка на ЕК.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой публикации и разпространена информация на официалните страници на институциите за регистрация на интелектуална собственост:

- Изпълнение към 2021 г.: 2; Целева стойност за 2024 г.: 2;
Допълнителни индикатори за 2023 г.: Брой подкрепени МСП: 892; 869 заявки за регистрации на търговски марки и промишлени дизайни; 29 заявки за регистрация на патент.

Дял на стартиращите предприятия:

- Целева стойност за 2024 г.: 15%.

Дял на МСП с висок растеж:

- Целева стойност за 2024 г.: 0,5%.

Мярка 1.4 Насърчаване на ключови видове предприемачество

Действие 2) Подкрепа за желаещите да стартират стопанска дейност като самонаети лица и МСП в ключови видове предприемачество (жени, младежи, възрастни хора, безработни и имигранти) за предоставяне на обучения, правни, консултантски и менторски услуги.

Действието се изпълнява от Министерство на труда и социалната политика

През 2023 г. продължи подкрепата за желаещите да стартират стопанска дейност като самонаети лица, съгласно условията на Закона за насърчаване на заетостта. Мерките се финансират със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда. Съгласно чл. 49, ал. 1 от ЗНЗ на безработни лица се предоставят средства за разходи за започване на самостоятелна стопанска дейност като микропредприятие по Закона за малките и средните предприятия по одобрен от териториалното поделение на Агенцията по заетостта (АЗ) бизнес проект. През 2023 г. 284 лица са сключили договор с АЗ по чл. 49, ал. 1 от Закона за насърчаване на заетостта за започване на самостоятелна стопанска дейност. От лицата, сключили договор с АЗ и регистрирали микропредприятие (чл. 49, ал. 4 от ЗНЗ), 267 души са сключили договор за изплащане на допълнителни месечни суми за внесени осигурителни вноски за фонд „Пенсии“, ДЗПО и НЗОК върху минималния размер на месечния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, съгласно Закона за бюджета на ДОО и НЗОК за съответната година. Възстановени са разходите за ползвани външни консултантски услуги и/или съпътстващи услуги на 115 безработни лица стартирали собствен бизнес и едно лице се е възползвало от възможността да придобие професионална квалификация. През 2023 г., след разработване и одобряване на бизнес проект, 132 безработни лица са получили еднократна парична сума по чл. 47, ал. 1 от ЗНЗ, за да започнат стопанска дейност по одобрен бизнес проект от поделение на Агенцията по заетостта, вместо парично обезщетение за безработица. Възстановени

са разходите за ползвани външни консултантски услуги и/или съпътстващи услуги на 30 безработни лица стартирали собствен бизнес и едно лице е сключило договор за осигуряване заетост на друго безработно лице без право на парично обезщетение за безработица. Общо инвестираните средства от държавния бюджет за реализация на мерките за насърчаване на предприемачеството по Закона за насърчаване на заетостта са в размер на 1 613 538 лв.

През 2023 г. по мярката за насърчаване на работодатели – микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл. 50 от ЗНЗ), работили са 480 лица и са изразходвани 1 597 170 лева.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подкрепени предприемачи в ключови видове предприемачество (жени, младежи, възрастни хора, безработни, имигранти, социални предприемачи и др.):

- *Изпълнение към 2021 г.: 10 500 безработни, неактивни и заети лица са получили обучения и подкрепа за предприемачество, като от тях 2622 са стартирали собствен бизнес;*
- *През 2021 г. самостоятелна стопанска дейност като микропредприятия са започнали 207 безработни лица, като със 178 от тях договорите са сключени през отчетния период;*
- *По мярката за насърчаване на работодатели – микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл. 50 от ЗНЗ) е осигурена заетост общо на 855 лица, от които 507 нововключени;*
- *Изпълнение за 2022 г.: инвестирани средства за мерки за насърчаване на предприемачеството в размер на 3 882 266 лв.*
- *През 2022 г. самостоятелна стопанска дейност като микропредприятия са започнали 201 безработни лица, като със 166 от тях договорите са сключени през отчетния период;*
- *По мярката за насърчаване на работодатели – микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл. 50 от ЗНЗ) е осигурена заетост общо на 1024 лица, от които 633 нововключени;*
- *Изпълнение за 2023 г.: инвестирани средства за мерки за насърчаване на предприемачеството в размер на 1 613 538 лв.*
- *През 2023 г. самостоятелна стопанска дейност като микропредприятия са започнали 284 безработни лица;*
- *По мярката за насърчаване на работодатели – микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл. 50 от ЗНЗ) е осигурена заетост общо на 480 лица;*
- *Целева стойност за 2024 г.: предстои дефиниране на предвидените ресурси;*

Предприемаческа активност в начална фаза:

- *Изходна стойност :6%; Целева стойност за 2024 г.: 7%.*

Мярка 1.5 Подкрепа за занаятчийството, предприемачеството в селските райони и творческите индустрии, вкл. на регионално ниво

Действие 2) Безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за задоволяване на различните потребности на предприемачите и новосъздадените предприятия в селските райони.

Действието се изпълнява от Министерство на земеделието и храните

През 2023 г. продължава изпълнението на сключени през предходни години договори по следните процедури, по които се предоставя инвестиционна подкрепа за стопанства и предприятия в селските райони:

По процедура №BG06RDNP001-6.002 „Инвестиции, насочени към развитие на занаяти“ по подмярка 6.4.1. „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ от Мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. (ПРСР 2014-2023 г.) в процес на изпълнение са пет договора, на обща стойност 1 048 270 лева.

По процедура №BG06RDNP001-4.012 „Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г.“ се изпълняват 1 240 договора, на обща стойност 491 496 214 лева;

По процедура №BG06RDNP001-4.015 „Процедура чрез подбор на проектни предложения по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014-2020 г.“ в процес на реализация са 404 договора, на обща стойност 461 215 061 лева.

През 2023 г. стартира прилагането на инвестиция „Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство“ от Компонент 6 „Устойчиво селско стопанство“ на Националния план за възстановяване и устойчивост с прием по направления „Инвестиции в технологична и екологична модернизация“ и „Инвестиции в центрове за подготовка за предлагане на пазара и съхранение на плодове и зеленчуци“.

В периода 6 октомври – 20 декември 2023 г. е проведен прием по процедура BG-RRP-6.004 „Инвестиции в технологична и екологична модернизация от Компонент „Устойчиво селско стопанство“, инвестиция „Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство“ на НПВУ, с бюджет от 381 657 839 лева. В рамките на приема са постъпили 4 358 проектни предложения. По направлението се предоставя подкрепа на земеделските стопани за реализация на целеви инвестиции, за закупуване

на материални и нематериални активи за прилагане на дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда и смекчаване на последиците от климатичните промени, въвеждащи иновативни производствени и цифрови технологии, технологии за производство и организация в селското стопанство, за автоматизиране на работните процеси.

В периода 26 октомври – 22 декември 2023 г. е проведен прием по процедура BG-RRP-6.006 „Центрове за подготовка за предлагане на пазара и съхранение на плодове и зеленчуци“ от Компонент „Устойчиво селско стопанство“, инвестиция „Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство“ на НПВУ, с бюджет от 18 000 000 лева. В рамките на приема са постъпили 41 предложения за извършване на инвестиции. Целта на подкрепата по това направление е да се стимулира създаването на къси вериги на доставка, модернизирани, автоматизирани и цифровизирани процесите по събиране, подготовка за пазара и съхранение на пресни плодове и зеленчуци.

През 2024 г. предстои извършването на оценка и класиране на подадените проектни положения. Одобрените проекти на крайни получатели ще се изпълняват в периода до 31 декември 2025 г.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой предприемачи в селските райони, получили финансова подкрепа:

- Изпълнение към 2022 г.: В процес на изпълнение са 5 договора на обща стойност 1 048 270 лв.
- Изпълнение към 2023 г.: В процес на изпълнение са 1 649 договора на обща стойност 953 759 545 лв.
- Целева стойност за 2024 г.: предстои дефиниране на предвидените ресурси.

Действие 3) Проекти и мерки за насърчаване на занаятчийството и предприемачите в творческите индустрии.

Действието се изпълнява от Министерство на иновациите и растежа

Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г. (ПКИП):

В изпълнение на мярката в процес на подготовка е документацията по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16RFPR001-1.004 „Подкрепа за семейните предприятия, предприятията от творческите индустрии и занаятите“, изпълнявана в рамките на Приоритет 1 „Иновации и растеж“, специфична цел 1.3

„Засилване на устойчивия растеж и конкурентоспособността на МСП и създаване на работни места в МСП, включително чрез продуктивни инвестиции“ на ПКИП. Методологията и критериите за подбор на операции по процедурата са одобрени от Комитета за наблюдение на ПКИП на 16.11.2023 г. Изготвен е проект на документацията за целите на общественото ѝ обсъждане.

Основната цел на процедурата е да насърчат инвестициите за подобряване на производствения капацитет на семейните предприятия, предприятията от творческите индустрии и занаятите и по този начин да допринесе за повишаване на тяхната конкурентоспособност и засилване на пазарното им присъствие. Допустими кандидати са микро и малки предприятия – търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите, които са семейни предприятия, такива с основна икономическа дейност в секторите на творческите индустрии или предприятия, осъществяващи дейности, посочени в Списъка на занаятите съгласно Приложение № 1 към Закона за занаятите. Общият бюджет на процедурата е 117,5 млн. лв.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати занаятчии и предприемачи в творческите индустрии:

- *Изпълнение към 2023 г.: предстои кандидатстване по процедурата на обща стойност от 117,5 млн. лв.*
- *Целева стойност за 2024 г.: 50.*

Област на въздействие 2: Достъп до пазари

Мярка 2.1 Насърчаване на интернационализацията на МСП

Действие 1) Продължаващо развитие и поддръжка на Експортен хъб България, по-специално на неговата дигитална платформа, за предоставяне на информация за: i) възможности за подкрепа, публични и други институции; ii) актуална пазарна информация за маркетингови проучвания на външни пазари; iii) международни и регионални търговски панаири и изложения; iv) прилагане на комбинирани мерки за подкрепа като част от насърчаването на интернационализацията, които позволяват едновременна подкрепа на съответните МСП за технологично развитие, дигитализация, разработване на нови продукти и формиране на умения.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

ИАНМСП поддържа платформата „Експортен хъб България“, като непрекъснато актуализира информацията в помощ на българските износители – публикуват се актуални и новопостъпили търговски запитвания, информация за събития с международен характер като международни панаири, бизнес делегации, различни инициативи, обучения, бизнес форуми, конференции, анализи и др.

През отчетния период продължи успешното изпълнение на поредица от обучителни уебинари на тема „Възможностите за износ в цял свят“, в която ръководителите на СТИВ запознават заинтересованите български МСП с възможностите за бизнес и износ в съответната страна. През 2023 г. са проведени 23 уебинара с регистрирани 200 участника.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати с комбинирани мерки:

- Изпълнение към 2021 г.: 15;
- Изпълнение за 2022 г.: 15; допълнително са проведени 7 уебинара и 30 онлайн менторски срещи
- Изпълнение за 2023г.: 15 компании, част от програмата за насърчаване на експортния потенциал, допълнително се развива дейността: 30 уебинара, 230 участника;
- Целева стойност 2024: 20.

Дял на МСП, рекламиращи своята продукция (стоки и услуги) на международния пазар:

- Изходна стойност (2020 г.): 19,8%; Целева стойност за 2024 г.: 22%.

Действие 2) Подготовка и провеждане на информационни кампании, посветени на интернационализацията на МСП

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

Действието е свързано с изпълнението на допълнителните дейности по т. 2.1.1.

Брой кампании и МСП, участващи в информационните кампании:

- Изпълнение към 2021 г.: 0;
- Изпълнение за 2022 г.: 2; брой предприятия: 35;
- Целева стойност за 2024 г.: 1.

Дял на МСП, рекламиращи своята продукция (стоки и услуги) на международния пазар:

- Изходна стойност (2020 г.): 19,8%;
- Целева стойност за 2024 г.: 22%.

Действие 3) Изпълнение на маркетингови мерки, анализи и подкрепа на МСП за разработване и подготовка на промоционални материали за международни и регионални търговски панаири.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

През периода са изготвени общо 89 информационни и аналитични материали за над 40 пазара и сектори.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати МСП за разработване и подготовка на иновативни промоционални материали:

- Изпълнение към 2021 г.: 0;
- Изпълнение към 2022 г.: N/A;
- Изпълнение към 2023 г.: изготвени 89 информационни и аналитични материали за над 40 пазара и сектори
- Целева стойност 2024 г.: 20;

Дял на МСП, рекламиращи своята продукция (стоки и услуги) на международния пазар:

- Изходна стойност (2020 г.): 19,8%;
- Целева стойност за 2024 г.: 22%.

Действие 4) Подкрепа за създаването на експортно-ориентирани клъстери, инициативи и сдружения на МСП, и включването им в международни вериги на стойността.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

През 2023 г. не е налично целево финансиране за изпълнение на мярката.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати експортно ориентирани клъстери, инициативи и сдружения на МСП:

- Изпълнение към 2021 г.: N/A;
- Целева стойност 2024 г.: 5;

Мярка 2.2 Подкрепа на МСП за участие в мероприятия за насърчаване на търговията

Действие 1) Изготвяне на годишни програми от ИАНМСП в съответствие с националните и регионалните приоритети, определени в Стратегията, и с предложенията на заинтересованите страни за участие на МСП в търговски панаири и големи събития.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

ИАНМСП периодично актуализира Индикативните програми за провеждане на международни изложения в страната и чужбина, търговски мисии в чужбина, бизнес форуми, конференции, контактни борси и други бизнес събития с двустранни срещи или нетуъркинг между български и чуждестранни фирми в страната по проект „Реализация на мерки за интернационализация на българските МСП чрез подкрепа дейността на Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)“ по ПК ИП и по национален бюджет, съгласно получени предложения от национално представените работодателски организации, НПО - браншови камари, съюзи, клъстери и др., представляващи бизнеса. Секторите, които бяха подпомогнати от ИАНМСП през 2023 г. са следните: ХВП и в частност захарни и сладкарски изделия, вина и спиртни напитки, ХОРЕКА, ИКТ и образование, мебели и строителство, машиностроене, индустриални технологии, оборудване и подоставки, парфюмерия и козметика, финтех, стартъпи, биопродукти, мобилни технологии и индустрии, киберсигурност, дигитално здравеопазване, агротехнологии и дигитално земеделие.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Разработени годишни програми

- Изпълнение към 2021 г.: 1;
- Изпълнение за 2022 г.: 2;
- Изпълнение за 2023 г.: 1; Изпълнение към 2023 г.: 3;
- Целева стойност за 2024 г.: 3.

Дял на МСП, извършващи износ

- Изходна стойност (2020 г.): 26,0%;
- Целева стойност за 2024 г.: 27,5%.

Действие 2) Провеждане и/или подкрепа на МСП за участие в международни търговски панаири, бизнес конференции и бизнес срещи в България.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

➤ Организиране на индивидуални участия в международни изложения в България:
През 2023 г. не е налично целево финансиране за изпълнение на мярката.

➤ Организиране на бизнес форуми, конференции и др. промоционални прояви в България:

През 2023 г. ИАНМСП организира 4 бр. бизнес форуми, конференции, двустранни срещи и др. промоционални прояви в България.

- Българо-турски бизнес форум с двустранни срещи, (23.03.2023), гр. Бургас. Участие в събитието взеха фирми от секторите ИКТ - облачни и мобилни технологии, гейминг технологии, финтех, кибер сигурност, дигитално здравеопазване и технологии, агро технологии и дигитално земеделие, възобновяеми енергийни източници, рисков капитал, резервни части за автомобили, строителни материали и строително-технически консултации, както и иновативни и стартиращи компании от всички сфери на икономиката. Участие взеха представители на 300 предприятия, от които 32 МСП.

- B2B срещи с белгийски компании от регион Фландрия, 31 май - 01 юни 2023, „Гранд хотел Милениум, гр. София. Участие взеха 22 български компании.

- 11-ти Българо-турски бизнес форум с B2B срещи (9-10.06.2023 г.), гр. Банско. Форумът се провежда за втори път в България и се фокусира върху бизнес възможностите и партньорствата между балканските страни. Акцент на форума бяха основно секторите: аутомотив, части за автомобилния сектор, строителство, метали, машини, хартия,

мебели, енергия, амбалаж, храни, ИТ, текстил, консултантски услуги, здравеопазване, козметика, пластмаса, туристически услуги. Участие взеха представители на 300 предприятия.

- Българо-виетнамски бизнес форум на тема: „Възможности за бизнес между Република България и СР Виетнам“, 25 септември 2023 г., гр. София. Форумът се проведе по време на визитата на г-н Вьонг Динх Хуе, председател на Народното събрание на СР Виетнам и бе организиран от ИАНМСП, в партньорство с Виетнамската агенция за външна търговия (VIETRADE) и Посолството на СР Виетнам в България. Бизнесът беше запознат с актуални постижения, проблеми и възможните решения, пред които са изправени фирмите в съвременната динамична икономическа обстановка. Основната цел на събитието беше да задълбочи икономическата стабилност на предприятията и да създаде подходящи условия за реализиране на доходоносни сделки и добри партньорства. Участие в събитието взеха представители на 80 предприятия, от които 35 МСП.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, в международни търговски панаири, бизнес конференции и бизнес срещи в България

- Изпълнение към 2021 г.: Организиран участия в международни панаири, изложение и конференции по проект „Участие на МСП на международни панаири, изложби и конференции в страната и чужбина“ – 3 изложения и 1 конференция; участвали 50 МСП;
- Изпълнение за 2022 г.: 3 международни изложения и 18 мероприятия (бизнес форуми, конференции, двустранни срещи) в България; 1735 бр. МСП;
- Изпълнение за 2023 г.: Организиран 4-ри бизнес форума с двустранни срещи в България, с участието на 702 предприятия;
- Целева стойност за 2024 г.: 12.

Действие 3) Подкрепа за участие на МСП в международни панаири, търговски изложения и бизнес конференции в чужбина.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

През 2023 г. ИАНМСП организира национални участия в общо 4 международни изложения в чужбина:

- Международна изложба на стоки и услуги от Китай и страните от Централна и Източна Европа - China-Central Eastern European Countries Expo Ningbo 2023 г., 16-20.05.2023 г.,

гр. Нинбо, Китай. ИАНМСП за десети пореден път организира Българското национално участие в рамките на изложбата, която е от общ характер. Участие на националния щанд от 72 кв.м. взеха представители на 8 предприятия.

- Международно изложение за ХВП ANUGA 2023, 7-11.10.2023, гр. Кьолн, Германия. Изложбата е в областта на хранително-вкусовата промишленост, на която ИАНМСП организира традиционно Българско национално участие от 2001 г. Участие на националния щанд от 180 кв.м. взеха представители на 18 МСП.

- Международната изложба за парфюмерия и козметика Beautyworld Middle East 2023, 30 октомври - 1 ноември 2023 г., Дубай, ОАЕ. Изложбата е в областта на парфюмерията и козметиката, на която ИАНМСП организира традиционно Българско национално участие. Участие на националния щанд от 140 кв.м. взеха представители на 18 МСП.

- Международно изложение за вино и спиртни напитки Wine Vision by Open Balkan, 16-19.11.2023 г., гр. Белград, Сърбия. Изложбата е в областта на производството на вино и спиртни напитки, на която ИАНМСП организира за първи път Българско национално участие. Участие на националния щанд от 80 кв.м. взеха представители на 8 МСП.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, в международни търговски панаири, бизнес конференции и бизнес срещи в чужбина

- Изпълнение към 2021 г.: 13 изложения / с участие на 142 МСП.;
- Изпълнение за 2022 г.: 9 международни изложения / с участие на 107 МСП;
- Изпълнение за 2023 г.: организирано национално участие в 4 международни изложения в чужбина / с участие на 52 МСП;
- Целева стойност за 2024 г.: 15;

Действие 4) Подкрепа за мероприятия с акцент върху МСП, организирани от браншови организации, асоциации на МСП и стартиращи предприятия, бизнес клъстери, неправителствени организации и др.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

При организиране на различни събития за подкрепа на българските МСП агенцията работи в тясно сътрудничество с различни неправителствени организации – браншови камари, съюзи, клъстери и др. организации, представляващи бизнеса.

Действие 5) Участие на МСП в официални бизнес делегации и търговски мисии.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

➤ Организиране на бизнес делегации - През 2023 г. ИАНМСП организира 5 бизнес делегации, както следва:

- Бизнес делегация за участие във финалното събитие BEST for Energy SUMMIT - среща на върха и B2B срещи, Измир, Турция, 03-04.05.2023 г. Участие в делегацията са взели 5 български предприятия, опериращи в сферата БЕИ и енергийната ефективност.

- Бизнес делегация, придружаваща държавния глава Румен Радев в гр. Претория и гр. Йоханесбург, Република Южна Африка (11-14.05.2023 г.). Участие са взели 32-ма представители на бизнеса от секторите ИКТ, финтех, агритех и високи технологии в областта на интелигентното земеделие (дигитално земеделие), машиностроене, електроника и електротехника, автомобилостроене, строителство, хранително-вкусова промишленост (ХВП) и селско стопанство, минерални торове, фармация, отбранителна индустрия, енергетика в областта на ВЕИ и зелени технологии. Над 100 компании от България и Република Южна Африка (РЮА) се включиха в двустранния бизнес форум, който представи най-важната информация относно възможностите за бизнес коопериране между двете държави.

- Бизнес делегация за участие в Бизнес форум в рамките на 7-мата среща на Бизнес съвета към инициативата Китай - Централна и Източна Европа (ЦИЕ) в Нинбо, Китай, 14-17 май 2023 г. Фокусът на 7-та среща на Бизнес съвета Китай-ЦИЕ беше върху новите модели и насоки на бизнес сътрудничество между МСП от двата региона, както и новите пътища и идеи за сътрудничество между бизнес асоциациите в епохата след пандемията. Срещата събра правителствени лидери, бизнес асоциации и компании, както и учени от Китай и страните от ЦИЕ. Програмата на събитието включваше церемония по откриването, пленарна среща, онлайн и офлайн B2B срещи. Участие в делегацията са взели 7 български предприятия.

- Бизнес делегация с представяне на българската стартап общност и иновационна екосистема на "Startup Ole 2023", Саламанка, Испания (03- 07.09.2023 г.). Младите

предприемачи, заедно с г-жа Милена Стойчева, министър на иновациите и растежа участваха в събитието, което е едно от големите европейски мероприятия, посветени на стартъп иновациите и технологичния напредък. Участие са взели 19 представители на фирми.

- Бизнес делегация с представяне на българските фирми по време на Международната конференция в областта на климатичните промени Conference of the Parties to the Convention (COP 28) - Дубай, ОАЕ, (01.-14.12. 2023 г.). На най-високо ниво, България е била представена от Президента Румен Радев, г-жа Милена Стойчева, министър на иновациите и растежа, г-н Юлиан Попов, министър на околната среда и водите, г-жа Иванка Шалапатова, министър на труда и социалната политика и други. Участие в делегацията са взели представители на 36 предприятия.

➤ Организиране на търговски мисии

През 2023 г. ИАНМСП организира 4 търговски мисии:

- Търговска мисия с посещение на международна изложба Cosme Tokyo, (09.01-14.01.2023 г.), гр. Токио, Япония. Участие в търговската мисия са взели 10 МСП от козметично-парфюмерийния сектор. Целта на мисията беше проучване и запознаване с най-добрите в областта на козметиката, парфюмерията и етеричните масла и осъществяване на ползотворни бизнес контакти между българските производители и чуждестранните купувачи.

- Търговска мисия с посещение на международна изложба за биопродукти BIOFACH & VIVANESS 2023 г. (14-17.02.2023 г.), гр. Нюрнберг, Германия. Целта на мисията беше проучване и запознаване с най-добрите в областта на биологични продукти и услуги, разделени в няколко тематични категории: органични храни и напитки, натурални продукти и добавки за козметиката и медицината и др. Участвали са 8 български малки и средни предприятия, производителите на козметика, етерични масла и хранителни продукти. 63 % от представителите на българските фирми очакват сключването поне на един договор, а 37% очакват сключването на повече договори.

- Търговска мисия с посещение на изложба-конгрес за мобилни технологии и индустрия за MWC Barcelona (26.02.-02.03.2023 г.), гр. Барселона, Испания. Целта на мисията беше проучване и запознаване с най-добрите в областта. Участвали 7 представители на МСП от сектор сферата на ИКТ, както и предприятия, свързани с дигиталната трансформация, мобилните технологии, производители и доставчици на индустриални технологии и оборудване.

- Търговска мисия бизнес събития в Тел Авив, Хайфа и Йерусалим, Държавата Израел (13-17.03.2023 г.). Целта на мисията беше проучване за стартиращи български малки и

средни предприятия в областта на ИКТ - облачни и мобилни технологии, финтех, киберсигурност, дигитално здравеопазване, агротехнологии и дигитално земеделие. Участвали 15 представители на МСП от различни сектори. 66 % от представителите на българските фирми очакват сключването на поне на един договор.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати за участие в официални бизнес делегации и търговски мисии

- Изпълнение към 2021 г.: 4 търговски мисии/48 бр. МСП;
- Изпълнение за 2022 г.: 17 търговски мисии; Бизнес делегации: 5; Подпомогнати МСП: 166;
- Изпълнение за 2023 г.: 4 търговски мисии с участие на 40 МСП; 5 бизнес делегации с участие на 99 предприятия;
- Целева стойност за 2024 г.: 9.

Мярка 2.4 Подкрепа за развитие на електронната търговия

Действие 3) Насърчаване на МСП за използване на международни платформи за електронна търговия чрез семинари, обучения и срещи.

Действието се изпълнява от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП)

Планирано е възстановяване на дейността през 2024 г.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати за реализиране на решения за електронна търговия

- Изпълнение към 2021: 57;
- Изпълнение за 2022: 55;
- Целева стойност за 2024 г.: 150.

Брой изпълнени инициативи

- Изпълнение към 2022: 1;
- Целева стойност за 2024 г.: 3.

Област на въздействие 3: Достъп до финансиране

Мярка 3.1 Финансови инструменти в подкрепа на конкурентоспособността на МСП

Действие 1) Осигуряване на безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за насърчаване на МСП за въвеждане в производствения процес на нови и модерни технологии, дигитални решения, специализиран хардуер и софтуер.

Действието се изпълнява от Българска банка за развитие (ББР)

➤ През 2023 г. бе създаден Консултативен съвет към Надзорния съвет на ББР с участието на национално представителните работодателски организации, водещите синдикати и Националното сдружение на общините в Република България. Целта на новия орган е да осигури директна връзка между банката и бизнеса, да оптимизира процеса по създаване на нови финансови продукти и подпомагане на обществения контрол върху дейността на ББР. Консултативният съвет осигурява директен комуникационен канал към представителите на бизнеса, членуващи в Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Българската стопанска камара (БСК), Българската търговско-промишлена палата (БТПП), Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ), Съюзът за стопанска инициатива (ССИ). Чрез регулярните си срещи се предоставя възможност да бъдат обсъдени и подобрени параметрите на нови продукти, насочени към конкретни потребности на бизнеса и ниши на пазара.

През изминалата година банката продължи да използва дигиталните канали за популяризиране на своите кредитни програми. Създаден бе микросайт в помощ на бизнеса - източници на финансиране и европейски програми, бизнес академия.

Проведена бе комуникационна кампания за популяризиране на продуктите с директно финансиране с гаранция по Invest EU.

- Invest EU, прозорец „Устойчивост“;
- Invest EU, прозорец „Иновации и дигитализация“;

Проведена бе комуникационна кампания за програмата на ББР, осигуряваща мостово финансиране на кандидатите по европейски и национални програми - Инструмент за ускорено усвояване на европейски средства. Програмата стартира през м. юни 2023 и е първата изработена изцяло в координация с бизнеса. Инструментът е в изпълнение на стратегическите цели и допринася за увеличаване на инвестиционната активност сред

малките и средните предприятия. Целта е да бъде облекчен достъпът до финансиране и да се ускори усвояването на средствата от ЕС по проекти по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) и Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ).

Проведена бе кампания на два нови финансови продукта на ББР Лизинг - лизинг с 0% самоучастие за закупуване на транспортни средства и лизинг с 5% самоучастие за машини, оборудване и зелени инвестиции. Ресурсът е отпуснат по програма InvestEU.

Популяризирана беше дейността на Фонда за капиталови инвестиции, включително актуалното развитие около компаниите, в които фондът инвестира - Barin Sports, UPASS, Esonic One и др.

Популяризирана бе дейността на Националния гаранционен фонд - дъщерно дружество на ББР, което през изминалата година навърши 15 години от своето създаване. Фондът отчете 3,3 млрд. кредити за 12 хил. МСП, както и мултиплициране на публичния ресурс 40 пъти.

➤ Фондът за капиталови инвестиции, част от групата на ББР участва в капитала на малки и средни предприятия с цел повишаване конкурентоспособността на предприятията, осигуряване на капитал за технологично развитие, научноизследователска и развойна дейност, повишаване на производствения капацитет, финансиране преди набиране на капитал на регулиран пазар и усвояване на средства от фондове на Европейския съюз. Основният фокус и приоритет в работата на ФКИ АД е финансирането на малки и средни компании във фаза на растеж, стартиращи предприемачи и иновации.

През изминалата 2023г. „Фонд за капиталови инвестиции“ АД реализира капиталови инвестиции в малки и средни компании на обща стойност 2 347 000 лева и е в процес на затваряне на сделки на стойност от 7 000 000 лева. В настоящия момент в инвестиционният портфейл на Фонда влизат седем български компании (МСП).

След извършените капиталови вложения от страна на ФКИ АД, перспективите са основната част от компаниите в портфолиото да осъществят успешна експанзия на пазарите в Европа, Съединени Американски щати и Близкия изток.

През 2023 г. ББР участва в организацията на следните събития от сферата на дяловия капитал, предприемачеството и иновациите:

- Участие в журито на "XI Radar- Pitch@theBeach"
- Участие в "CEO Angles Club Networking event"
- Участие във "Founders Today"
- Участие в конференция „SEE ITS Summit 2023"
- Участие във форума "Power Summit"

- Участие в европейско събитие "Simo Education" в Мадрид
- Участие в Launchhub Venture Blender event
- Участие в "CEO Angles Club events" - ФКИ АД е пълноправен член на CEO Angels Club
- Участие в събитие на Министерство на иновациите и растежа на РБ в SAP
- "Фонда за капиталови инвестиции" АД, „Българска банка за развитие" ЕАД и „Българската фондова борса" АД бяха домакини на ежегодната инициатива beamUp lab
- Участие в „Digitalk"
- Участие в журито на финала на акселерационна програма „Sirma Venture Lab"
- Участие в конференция „Tomorrow Redfined"
- Участие в конференция „Webit"

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на наличните средства за МСП под формата на безвъзмездно финансиране и различни финансови инструменти:

- Изпълнение към 2022 г.: 14 000 000 лв.;
- Изпълнение 2023 г. 2 347 000 лв. и допълнителни 7 000 000, които са в процес на финализиране на сделки.
- Целева стойност за 2024 г.: 10 000 000 лв.

Нетен ефект върху годишните разходи за формиране на основен капитал на МСП:

- Изходна стойност: 0; Целева стойност за 2024 г.: >10%.

Действие 2) Осигуряване на безвъзмездно финансиране и финансови инструменти за технологична модернизация и производството на нови продукти и услуги.

Действието се изпълнява от Министерство на иновациите и растежа

Програма за икономическа трансформация от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България:

През 2023 г. продължава изпълнението на процедура BG-RRP-3.004 „Технологична модернизация“, която бе отворена за кандидатстване на 22.07.2022 г. с краен срок за подаване на проектите предложения 21.09.2022 г. В рамките на крайния срок бяха получени 2 539 проектни предложения. По процедурата са сключени 950 договора с общ размер на безвъзмездното финансиране (БФП) 256 575 704.81 лв. Общ размер на изплатената БФП към 31.12.2023 г. по процедурата е 39 697 122.30 лв. Приключени са 137 проекта.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на наличните средства за МСП под формата на различни финансови инструменти:

- Изпълнение към 2022 г.: общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедура BG-RRP-3.004 „Технологична модернизация“ е 260 000 000 лв.;
- Изпълнение към 2023 г.: от наличните по програмата средства е осигурено безвъзмездно финансиране (БФП) с общ размер 256 575 704 лв. по сключени 950 договора. Изплатени 39 697 122 лв.
- Целева стойност за 2024 г.: 1 000 000 лв.

Нетен ефект върху годишното увеличение на приходите на подпомогнатите МСП:

- Изходна стойност: 0; Целева стойност за 2024 г.: >10%.

Мярка 3.2 Осигуряване на финансови инструменти и гаранционни схеми за инвестиционно финансиране и експортна дейност на МСП

Действие 1) Осигуряване на различни финансови инструменти за МСП - банкови кредити, кредитни линии, лизинг, факторинг и др.

Действието се изпълнява от Българска банка за развитие (ББР)

Групата на ББР кредитира бизнеса директно и индиректно чрез продукти с типови характеристики, насочени към области с установен пазарен недостатък и неоптимални пазарни решения. Банката предлага и целеви продукти за възстановяване на засегнати икономически сектори.

➤ Директно финансиране: През 2023 г. ББР ЕАД е подкрепила МСП пряко чрез ново директно финансиране (без посредници) в размер на 96,8 млн. лв., като 40,9 млн. лв. или 42% са по целеви програми. През 2023 г. Банката анонсира няколко нови кредитни продукта в подкрепа на МСП и за насърчаване на определени сектори, като:

- Инструмент за ускорено усвояване на европейски средства: разработен изцяло в синхрон с бизнеса, осигурява достъп до ресурс за реализацията на проекти по европейски и национални програми, като улеснява фирмите, срещащи затруднение да стартират дейността си поради липса на мостово или допълващо финансиране. Финансирането е до 100% от разходите на вече одобрените кандидати, както и до 85% от разходите за тези, които още не са подписали договорите си за безвъзмездна помощ. Максимален размер на инвестиционните кредити до 5 млн. лв. със срок до 8 години и гратисен период до 2 години. Фирмите с одобрено инвестиционно финансиране над 2 млн. лв. могат да се възползват и от необезпечен оборотен кредит до 200 хил. лв. в

допълнение към средствата за инвестиции. Условието по двата кредита са преференциални. Предоставеното финансиране по програмата към 31.12.2023 г. е в размер на 15,7 млн. лв.

- Директно финансиране с гаранции по Invest EU: ББР улеснява достъпа до финансиране на малки и средни предприятия, които са с по-рисков профил, допринасят за екологичната трансформация или внедряването на цифрови технологии. В партньорство с Европейския инвестиционен фонд и Европейската комисия по програмата с гаранция по Invest EU банката предлага кредитиране до 2 млн. евро за срок от 12 м. до 144 м. с облекчени изисквания за обезпечение и преференциален лихвен процент, в три направления: Конкуренетоспособност; Устойчивост; Иновации и цифровизация. Предоставеното финансиране по програмата с гаранция по Invest EU към 31.12.2023 г. е в размер на 25,3 млн. лв.

- Програма за финансиране на фирми със сключен договор за изпълнение на СМР с контрагенти, страна по договор за получаване на безвъзмездна финансова помощ се очаква да стартира ефективно през второто тримесечие на 2024 г.

➤ Индиректно финансиране: През 2023 г. ББР ЕАД продължава дейността си по индиректно подпомагане и улесняване достъпа до финансиране на МСП.

Дългосрочни активни он-лендинг програми с финансови посредници-партньори, както следва:

- „Програма на Българска банка за развитие ЕАД за индиректно финансиране на малки и средни предприятия „БРОД““;

- „Програма на Българска банка за развитие за малки и средни предприятия - лизингополучатели „ЛИЗИНГ ЛАЙН““;

- „Програма на ББР ЕАД за предоставяне на кредитни линии за оперативен лизинг в полза на МСП“;

- „Програма на ББР ЕАД за индиректно финансиране на земеделски стопани, които са членове на взаимоспомагателни кредитни кооперации на частни земеделски стопани“.

Индиректната подкрепа на ББР се реализира чрез общо 34 активни споразумения в партньорство с 20 банки и небанкови финансови институции. В рамките на докладвания период е подкрепен нов бизнес чрез над 200 нови подделки с общ размер от близо 19 млн. лева. Крайните кредитополучатели са почти 130.

➤ През 2023 г. Инвестиционно банкиране и проектно финансиране на ББР ЕАД продължи инициативата за инвестиционно финансиране на фотоволтаични съоръжения за производство на електроенергия с подкрепени 23 индивидуални проекта с обща стойност над 19 643 млн. лева.

➤ Дъщерното дружество на ББР - ББР Лизинг ЕАД, предоставя финансов лизинг на производствени машини и оборудване, транспортни средства, строителна и земеделска техника, медицинско оборудване, енергийно оборудване, недвижими имоти. Финансовият лизинг е основна форма на финансиране, ползвана от малките и средни предприятия за закупуването на дълготрайни материални активи и средства за производство. През 2023 г. ББР Лизинг ЕАД е подкрепил 44 малки и средни предприятия, чрез финансиране на проекти на обща стойност 21 млн. лв. Ефектът от направените инвестиции върху бизнеса на малките и средни предприятия се изразява в подобряване на ефективността на производствените процеси, разширяване на продуктовото портфолио, излизане на нови пазари, подобряване на конкурентоспособността на МСП, създаване на нови работни места, подобряване на енергийната ефективност на производството.

През 2023 г. ББР лизинг ЕАД стартира нови продукти, в рамките на гаранционна програма InvestEU на Европейския Инвестиционен Фонд по направления Конкурентоспособност на МСП и Устойчивост. През отчетния период по програмата са сключени общо 48 договора за лизинг с обща финансирана стойност в размер на 11 млн. лв.

В рамките на програмата, ББР Лизинг ЕАД предоставя директно финансиране на малки, средни и стартиращи предприятия при облекчени условия за самоучастие, по-дълги срокове на изплащане, както и финансиране на дружества с по-кратка бизнес история. По направление Конкурентоспособност на МСП, се финансират дружества с ограничен достъп до финансиране, включително такива, които са с по-висок риск, с по-малък разполагаем капитал за инвестиции или ограничена ликвидност и дружества с по-кратка бизнес история. В рамките на направление Устойчивост се финансират проекти и компании, които инвестират в зелени и устойчиви технологии, включително възобновяеми енергийни източници, енергийна ефективност, зелена и устойчива мобилност, проекти свързани с кръговата икономика, и др.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати с различни финансови инструменти:

- Изпълнение към 2022 г.: 54 бр.;
- Изпълнение за 2023 г.: 315 бр.; Изпълнение към 2023 г.: 369 бр.
- Целева стойност за 2024 г.: 500

Нетен ефект върху годишните разходи за формиране на основен капитал на МСП:

- Изходна стойност: 0; Целева стойност за 2024 г.: >10%.

Действие 2) Осигуряване на гаранционни схеми за МСП от Групата на Българска банка за развитие, Холдингов фонд, Национален гаранционен фонд и др.

Действието се изпълнява от Българска банка за развитие (ББР)

Национален гаранционен фонд ЕАД подпомага МСП чрез три гаранционни схеми:

А) Гаранционна схема за собствен риск „НГФ-2022" с период за включване 2022-2024. Към дата на изготвяне на доклада са подписани гаранционни споразумения с 9 търговски банки с договорен гаранционен лимит - 629 млн. лв. Срок за включване на нови кредити до 31.12.2024 г.

В) Гаранционна схема за собствен риск „НГФ Лизинг-2022" - гаранционната схема е първата на пазара в подкрепа на лизингополучателите в България. В началото на второто тримесечие бяха подписани споразумения с „Уникредит Лизинг" ЕАД, „ОТП Лизинг" ЕООД и „Юробанк България" АД. Срок за включване на нови кредити до 31.12.2025 г.

С) Гаранционна схема с МЗХ 2016-2018. Гаранционната схема е съвместна с МЗХ и се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007- 2013 г. в размер на 50 млн. лв. Срок за включване на нови кредити до 31.12.2027 г. За отчетния период фондът е подкрепил 2 000 МСП, чрез осигуряване на финансиране за над 500 млн. лв. от търговските банки и лизинговите дружества участници в гаранционните схеми. От стартиране на дейността си през 2009 г. до 31.12.2023 г. НГФ е подкрепил над 11 000 предприятия да получат финансиране за 3.3 млрд. лв.

Действието се изпълнява от Фонд мениджър на финансови инструменти в България

През септември 2023 г. ФМФИБ пренасочи допълнителен ресурс към финансовия инструмент Портфейлна гаранция, с таван на загубите по Програма „Възстановяване" („Възстановяване" 1 и 2), финансиран със средства по Приоритетна ос 2 и Приоритетна ос 6 на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 г. (ОПИК), и удължи изпълнението до края на 2023г. По данни към 30.09.2023г., по Програма „Възстановяване" 1, 1081 малки и средни предприятия са подкрепени с нови кредити в размер на 441,8 млн. лева (договорен размер), а 739 малки и средни предприятия са подкрепените по Програма „Възстановяване" 2, с нови кредити в размер на 225,8 млн. лева (договорен размер). Резултатите от изпълнението на допълнително предоставения ресурс ще бъдат проследени след обработване на годишните отчети на банките.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати чрез гаранционни схеми:

- Изпълнение към 2021: Средствата от ОПИК, предвидени за гаранции 166 245 550 лв.; ФМФИБ - договорени 908 кредити на стойност над 374,5 млн. лв.;
- Изпълнение за 2022 г.:
ФМФИБ: Подкрепени МСП по Програма „Възстановяване 1“ и „Възстановяване 2“ 1331 предприятия;
ББР: 4157 кредита; 146 нови гаранции. Нова програма за лизингови сделки за 230 МСП;
- Изпълнение към 2023 г.:
По Програма „Възстановяване 1 и 2“ са подкрепени 1820 малки и средни предприятия
ББР: По Гаранционна схема с МЗХ 2016-2018 са подкрепени 2000 МСП от Националния гаранционен фонд.

Нетен ефект върху годишните разходи за формиране на основен капитал на МСП:

- Изходна стойност: 0; Целева стойност за 2024 г.: >10%.

Действие 3) Осигуряване на предекспортно и следекспортно финансиране от Българска агенция за експортно застраховане чрез финансови инструменти, които ще подкрепят интернационализацията на МСП.

Действието се изпълнява от Българска агенция за експортно застраховане (БАЕЗ)

През 2023 г. БАЕЗ ЕАД продължи да провежда политиката на държавата за стимулиране износа на българските компании чрез поддържане и предлагане на застрахователни продукти, които да осигурят подкрепа и застрахователна защита на бизнеса съгласно определените в Националната стратегия за МСП мерки и дейности. Това допринася за засилване на тяхната конкурентоспособност и възможностите им за навлизане на нови пазари, намаляване на междуфирмената задлъжнялост и улесняване на достъпа до финансиране на фирми от сегмента МСП.

Българската агенция за експортно застраховане осигурява предекспортно и следекспортно финансиране чрез финансови инструменти. БАЕЗ ЕАД осигурява застрахователно покритие по кредити и финансираня, отпуснати на МСП, като за 2023 г. застрахователното покритие по сключени застрахователни договори е както следва: брой договори: 38; застраховани кредитни лимити: 169 019 608 лв.

БАЕЗ ЕАД подпомага експортната дейност на МСП, чрез осигуряване на застрахователно покритие и гарантиране на плащанията по търговски сделки за износ, при условията на отложено плащане. За 2023 г. застрахователното покритие по сключени застрахователни договори е както следва: брой договори: 83; застраховани кредитни лимити: 114 357 456 лв.; застрахован износ: 209 301 038 лв.

В посочените данни не е включена информация за сключените застрахователни договори по продукта „Застраховка на търговски вземания, прехвърлени по договор за факторинг срещу краткосрочен непазарен търговски риск“.

БАЕЗ ЕАД се стреми да постига непрекъснато нарастване на обемите на застрахования износ на български стоки и услуги в чужбина. В тази връзка разшири презастрахователното покритие по застрахователните продукти „Застраховка Гаранции“, „Застраховка Кредити и финансираня на МСП“ и „Застраховка на кредит за предекспортно финансиране“. Стартира процес по предлагане на „Застраховка Гаранции“ по договори с български износители с чуждестранни бенефициенти за стимулиране износа на стоки и услуги в страните от ЕС с цел замяна на банковите гаранции със застраховки по изпълнение на договори и освобождаване на оборотни средства на фирмите.

За постигане на по-бърз и лесен достъп на клиентите до услугите, предоставяни от БАЕЗ се изпълняват редица мероприятия, в т.ч. дигитализация и оптимизация на процесите в дружество; използване на разнообразни канали за дистрибуция, включително разкриване на дигитални канали за дистрибуция, с цел улесняване на комуникацията с клиентите (включително МСП) в цялата страна; разширяване на техническите възможности на приложението BAEZ.net и др.

БАЕЗ ЕАД планира редица мерки и инициативи, насочени към увеличаването рисковото покритие на клиентските нужди от целевите пазарни сегменти. Тези мерки включват, но не се изчерпват с:

- подобряване и развитие на съществуващите застрахователни продукти, насочени към променящите се потребности на клиентите, съобразени с икономическата обстановка и промените в бизнес средата;
- въвеждане на нови застрахователни продукти, ориентирани към посрещане на потребностите на целевите клиентски сегменти допълващи техните нужди по реализиране на експорта - обратен търговски риск, застраховки на товари по време на път - карго и други;
- участие и презентирание в национални и регионални събития и форуми на български компании – експортъори и засилване на партньорството с държавни и частни компании и организации;

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати от Българската агенция за експортно застраховане:

- Изпълнение към 2021 г.: 154 бр.;

Изпълнение за 2022 г.: 35 бр.;

Изпълнение за 2023 г. подпомогната експортна дейност на 83 МСП чрез договори за застрахователно покритие и гарантиране на плащанията по търговски сделки за износ, при условията на отложено плащане и 38 МСП чрез осигурено застрахователно покритие по кредити и финансираня;

Нетен ефект върху годишните разходи за формиране на основен капитал на МСП:

- *Изходна стойност: 0; Целева стойност за 2024 г.: >10%*

Мярка 3.3 Осигуряване на финансови инструменти за микропредприятията и малките предприятия

Действие 2) Осигуряване на микрофинансиране, кредити за оборотен капитал и преференциални инвестиционни кредити за микропредприятия и малки предприятия.

Действието се изпълнява от Министерство на труда и социалната политика

През 2023 г. продължи изпълнението на финансовите инструменти по ОПРЧР 2014-2020г. чрез „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД. Изпълняват се два финансови инструмента: 1) микрокредити до 25 000 евро (Финансов инструмент - Микрокредитиране със споделен риск) и 2) гаранции за микрокредити до 50 000 евро (Финансов инструмент – Портфейлни гаранции с таван на загубите).

Договореният ресурс с финансови посредници в края на 2023 г. възлиза на общо 25 млн. лв., като са сключени споразумения с 5 финансови посредника.

На базата на подписаните споразумения и активната дейност на избраните финансови посредници, към 31.12.2023 г. са предоставени средства за общо 918 предприятия, като са предоставени 829 микрокредити, в т.ч. на 28 социални предприятия, и 135 гаранции за отпускане на кредити. На крайните получатели са изплатени средства в общ размер 27,8 млн. лева, от тях 23 млн. лева са публични средства от програмата, към които е добавен допълнително мобилизиран частен ресурс от посредниците.

Предвид приключването на програмния период 2014-2020 г. беше актуализирана общата сума на бюджета за финансови инструменти по ОПРЧР, като същият беше намален на 23 280 401.81 лв.

За да се осигури продължаваща подкрепа за стартиращи микропредприятия, създадени от уязвими групи или с цел самонаемане, Управляващият орган на ОПРЧР и Фондът сключиха в края на 2023 г. допълнително споразумение за повторно използване на

средствата от финансовите инструменти на програмата с хоризонт за изпълнение нови 8 години, с което се дава възможност действието на двата инструмента да продължи.

Действието се изпълнява от Българска банка за развитие (ББР)

През 2023 г. „ББР Микрофинансиране“ ЕАД - част от Групата на ББР, продължи активно да развива дейността си в двете основни направления, а именно:

- осигуряване на финансови инструменти за микро- и малки предприятия;
- оказване на подкрепа на стартиращи предприятия и улесняване достъпа им до финансиране.

На 12.04.2023 г. между Европейски инвестиционен фонд (гарант) и „ББР Микрофинансиране“ ЕАД (посредник) е подписано Гаранционно споразумение по линия на фонд INVESTEU, като на 22.05.2023 г. Съвета на директорите на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД одобри нов продукт по Гаранцията - „Микрокредит InvestEU“, който към настоящия момент активно се предлага на клиенти - микропредприятия.

До 31.12.2023 г. „ББР Микрофинансиране“ ЕАД формира под-портфейл от кредити, включени в „Портфейлна гаранция с таван на загубите за микрокредитиране“, финансирана със средства по Оперативна програма „Развитие на Човешките Ресурси“, съгласно сключеното с „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД НА 07.10.2021 г. Гаранционно споразумение.

В началото на 2023 г. е подписан Меморандум за сътрудничество между ФМФИБ, Общински гаранционен фонд за малки и средни предприятия към Столична община (ОГФМСП) и „ББР Микрофинансиране“ ЕАД. На 17.02.2023 г. между ОГФМСП и „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е подписан Рамков договор за реда и условията за предоставяне на гаранции от ОГФМСП към Столична община по кредити на микро- и малки предприятия.

В периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. са подпомогнати микро- и малки предприятия с общо 128 нови сделки за общ размер от близо 10,5 млн. лева. От тези сделки 50 броя за обща стойност от 3,8 млн. лева са с гаранция по споразумението с ФМФИБ и 35 броя сделки за обща стойност от 2 млн. лева - с гаранция от ЕИФ по линия на фонд InvestEU.

Финансови инструменти за микрокредитиране и гаранции за микрокредитиране по ОПРЧР 2014-2020 г. чрез ФМФИБ ЕАД:

Средствата от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. са предназначени за подкрепа за стартиращи предприятия и на социални предприятия. Договореният публичен ресурс с финансови посредници възлиза на общо 25.595 млн. лева (от които 1.6 млн. лева за гаранции), като са сключени споразумения с 5 финансови посредника.

На базата на подписаните споразумения и активната дейност на избраните финансови посредници, към 31.12.2023 г. са предоставени общо 965 микрокредита в подкрепа на 929 микро и малки предприятия, 23 от които са социални предприятия. На предприятията са изплатени средства в размер на 34.858 млн. лева, от които 21.602 млн. лева са публични средства, към които е добавен допълнително мобилизиран частен ресурс от финансовите посредници.

През декември 2023г. е сключено Споразумение с Управляващия орган на ОПРЧР 2014-2020, с което е договорено подкрепата за стартиращи и социални микро и малки предприятия да продължи след 31.12.2023г., като за допълнителен период от 8 години се реинвестират възстановените средства на финансовите инструменти пот Програмата.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на наличните средства за микропредприятия и малки предприятия под формата на микрофинансиране, кредити за оборотен капитал и инвестиционни кредити:

- Изпълнение към 2021 г.: 19 356 283 лв.; Целева стойност за 2024 г.: 6 000 000 лв.
- Изпълнение за 2022 г.: Финансови инструменти за микрокредитиране и гаранции за микрокредитиране по ОПРЧР 2014-2020 г.: предоставени микрокредити на 213 предприятия на стойност 6 558 301,26 лв. и гаранции на 83 предприятия на стойност 160 227,14 лв.
ФМФИБ: 52.97 млн. лв.;
ББР Микрофинансиране ЕАД: 8,5 млн. лв.
- Изпълнение към 2023 г.: Финансови инструменти за микрокредитиране и гаранции за микрокредитиране по ОПРЧР 2014-2020 г. - подпомогнати общо 918 предприятия, предоставени 829 микрокредити, в т.ч. на 28 социални предприятия, и 135 гаранции за отпускане на кредити. Изплатени средства в общ размер 27,8 млн. лева.

Брой подпомогнати микропредприятия и малки предприятия

- Изпълнение към 2021 г.: 343 предприятия;

Целева стойност за 2024 г.: 2 000 предприятия

- Изпълнение за 2022 г.: по ОПРЧР 2014-2020 г. предоставени микрокредити на 213 предприятия и гаранции на 83 предприятия; ФМФИБ: 744 бр. предприятия; ББР Микрофинансиране ЕАД: 100 предприятия.
- Изпълнение към 2023 г.: по ОПРЧР 2014-2020 г. подпомогнати общо 918 предприятия; ФМФИБ: 929 МСП; ББР Микрофинансиране ЕАД: 128 нови сделки за 2023 г.
- Целева стойност за 2024 г.: 2 000 предприятия

Действие 3) Осигуряване на инструменти за споделяне на риска, насочени към засилване на икономическата активност на микропредприятията и малките предприятия.

Действието се изпълнява по мярка 3.3.2.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на наличните средства за микропредприятия и малки предприятия под формата на инструменти за споделяне на риска:

- Изпълнение към 2021 г.: 8,5 млн.лв.; Целева стойност за 2024 г.:
- Изпълнение за 2022 г.: ФМФИБ: 21.64 млн.лв. (част от действие (2)).
- Целева стойност за 2024 г.:

Брой подпомогнати микропредприятия и малки предприятия:

- Изпълнение към 2021 г.: 226 предприятия;
- Изпълнение за 2022 г.: 673 кредита (част от действие (2)).
- Целева стойност за 2024 г.: 500 предприятия.

Мярка 3.4 Подкрепа за стартиращи предприятия и разрастващи се предприятия за достъп до финансиране

Действие 1) Осигуряване на предсидово и сидово финансиране за стартиращи предприятия.

Действието се изпълнява от Фонд мениджър на финансови инструменти в България

- Фонд за ускоряване и начално финансиране (ФУНФ)

Финансиран със средства по Приоритетна ос 2 на ОПИК, инструментът има за цел насърчаване на предприемачеството в България и улесняване на достъпа до финансиране на малките и средните предприятия в начален етап на тяхното развитие, както и повишаване на перспективите за оцеляване пред стартиращи фирми, като осигурява дялово и квази-дялово финансиране съобразено с целите на Програмата. Към

края на декември 2023 г. с финансовия инструмент са подкрепени 330 малки и средни предприятия, като до тях е достигнал публичен ресурс в размер на 107,47 млн. лева и 42,57 млн. лева допълнително привлечен частен ресурс.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати стартиращи предприятия:

- Изпълнение към 2022 г.: 185 предприятия (публичен ресурс в размер на 61,53 млн. лв. и 22,18 млн. лв. привлечен частен ресурс);
- Изпълнение към 2023 г.: 330 МСП (публичен ресурс в размер на 107,47 млн. лв. и 42,57 млн. лв. привлечен частен ресурс).

Действие 2) Осигуряване на рисков капитал.

Действието се изпълнява от Фонд мениджър на финансови инструменти в България

- Фонд за рисков капитал (ФРК) по ОПИК 2014-2020

Финансовият инструмент е финансиран със средства по Приоритетна ос 2 на ОПИК и цели да подкрепи предприемаческата екосистема в България, чрез подпомагане на високотехнологични компании, които имат нужда от финансиране, за да утвърдят и разширят дейността си. Към края на декември 2023 г. с финансовия инструмент са подкрепени 22 малки и средни предприятия, като до тях е достигнал публичен ресурс в размер на 55,78 млн. лева и 18,92 млн. лева допълнително привлечен частен ресурс.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на инвестирания рисков капитал в стартиращи предприятия:

- Изпълнение към 2022 г.: 18 предприятия (публичен ресурс в размер на 33,91 млн. лева и 9,35 млн. лева привлечен частен ресурс);
- Изпълнение към 2023 г.: 22 МСП (публичен ресурс в размер на 55,78 млн. лв. и 18,92 млн. лв. привлечен частен ресурс).

Действие 3) Осигуряване на капитал за растеж (мецанин финансиране) за разрастващи се предприятия и бързоразрастващи се средни предприятия.

Действието се изпълнява от Фонд мениджър на финансови инструменти в България

- Фонд мецанин/растеж (ФМР) по ОПИК 2014-2020

Целта на финансовия инструмент е да осигури достъп до алтернативно финансиране за МСП с потенциал за растеж и с планове за разширяване и подобряване на дейността, както и разработване на нови продукти и услуги. Финансиран по Приоритетна ос 2 на ОПИК, към края на декември 2023 г. с финансовия инструмент са подкрепени 9 малки и средни предприятия, като до тях е достигнал публичен ресурс в размер на 48,82 млн. лева и 23,05 млн. лева допълнително привлечен частен ресурс.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Обща стойност на инвестирания капитал в разрастващи се предприятия и бързоразрастващи се средни предприятия и Брой подпомогнати разрастващи се предприятия и бързоразрастващи се средни предприятия:

- Изпълнение към 2022 г.: 1 предприятие; 7,04 млн. лв. публичен ресурс и 4,28 млн. лева привлечен частен ресурс;
- Изпълнение към 2023 г.: 9 МСП; 48,82 млн. лв. публичен ресурс и 23,05 млн. лв. привлечен частен ресурс.

През 2023 г. ФМФИБ стартира подготовката и изпълнението на финансови инструменти по подписаното Споразумение за финансиране по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г. На 15.12.2023 г. е обявена състезателна процедура с договаряне за възлагане на обществена поръчка с предмет „Изпълнение на финансов инструмент Фонд Предприемачество, финансиран със средства по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027“, разделена на 3 обособени позиции, както следва: Обособена позиция I с предмет „Изпълнение на Фонд Предприемачество Ранен етап с размер на публичния финансов ресурс от 30 млн. евро“; Обособена позиция II с предмет „Изпълнение на Фонд Предприемачество Рисков капитал с размер на публичния финансов ресурс от 30 млн. евро“; Обособена позиция III с предмет „Изпълнение на Фонд Предприемачество Растеж с размер на публичния финансов ресурс от 40 млн. евро“. Изпълнението на финансовия инструмент ще стартира след провеждане на процедурата за избор на финансови посредници и ще продължи до края на 2029 г.

Област на въздействие 4: Дигитализация и умения

Мярка 4.1 Насърчаване на дигитализацията на МСП

Действие 1) Въвеждане на дигитални технологии, софтуер, решения за електронна търговия, дигитални приложения и прилагане на подходящи процеси за киберсигурност и сигурност на данните.

Действието се изпълнява от Министерство на иновациите и растежа

Програма за икономическа трансформация от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България:

През 2023 г. продължава изпълнението на процедура BG-RRP-3.005 „Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия“, която бе отворена за кандидатстване на 31.08.2022 г. с краен срок за подаване на проектните предложения 30.09.2022 г. В рамките на крайния срок бяха получени 7 689 проектни предложения. Сключени са 1 568 договора с размер на безвъзмездното финансиране 30 041 122,00 лв. Общ размер на изплатената БФП към 31.12.2023 г. по процедурата е 1 392 968.61 лв. Приключени са 73 проекта.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Интеграция на дигиталните технологии:

- Индекс за навлизането на дигиталните технологии в икономиката и обществото (DESI) – Интеграция на дигиталните технологии (за МСП):
2019 г. - 6% от МСП извършват продажби онлайн (спрямо 17% средно за ЕС);
- Изпълнение към 2021: - 7,3% от МСП извършват продажби;
- Изпълнение за 2022: 8,1% от МСП извършват продажби онлайн
- Изпълнение за 2023 г.: 11,3% от МСП извършват продажби онлайн
- Целева стойност за 2024 г.: 10%.

Мярка 4.3 Подкрепа за придобиване на дигитални умения

Действие 1) Извършване на редовни оценки на потребностите от обучение за точно определяне на целевите групи за обучение и техните специфични потребности (вкл. потребности от умения, свързани с дигитализацията).

Действието се изпълнява от Министерство на труда и социалната политика

През 2023 г. приключи изпълнението на Компонент 2 на операция „Развитие на дигиталните умения“ по ОПРЧР 2014-2020 г., започнал през 2021 г., който се реализира чрез съвместни проекти на национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България. Организацията изследваха дигиталните умения на заетите лица и разработиха инструменти за поддържане и надграждане на дигиталните умения на работещите в широк обхват от сектори на българската икономика.

Въз основа на анализи на икономическите сектори, чрез проектите са разработени унифицирани профили за дигитални умения и компетенции по ключови за секторите длъжности и/или професии, секторни квалификационни рамки за развитие на дигитални умения и учебно съдържание за неформално обучение за развитие на специфични дигитални умения по ключови длъжности и професии. Тествани и валидирани бяха реалните текущи умения на заетите лица чрез специално разработени за целта инструменти за оценка. Разработени бяха учебни програми за придобиване на необходими специфични дигитални умения по длъжности и професии, които бяха апробирани на практика.

В резултат от изпълнението на проектите са постигнати следните резултати:

- Брой внедрени модели и програми за социално партньорство в областта на дигитализацията – 35
- Брой обучени лица по програми за неформално обучение за развитие на специфични дигитални умения, според изискванията за професия/длъжност – 4007
- Брой предприятия въвели нови системи, практики и инструменти за развитие на човешките ресурси и организация на труда – 921
- Брой предприятия, получили подкрепа – 1065
- Брой разработени и приети секторни квалификационни рамки за развитие на дигитални умения – 102
- Брой разработени и тествани препоръчителни програми за неформално обучение за развитие на специфични дигитални умения – 270
- Брой тествани за текущи дигитални умения лица – 3902
- заети, включително самостоятелно заети – 6426
- Разработени инструменти за тестване на текущите дигитални умения на работната сила по сектори – 16
- Разработени профили за дигитални компетенции по ключови професии/длъжности – 592

По проектите са разходвани средства в размер на 13 343 234,41 лв.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Интеграция на дигиталните технологии:

- *Индекс за навлизането на дигиталните технологии в икономиката и обществото (DESI) – Интеграция на дигиталните технологии (за МСП):
2019 г. - 6% от МСП извършват продажби онлайн (спрямо 17% средно за ЕС);*
- *Изпълнение към 2021: - 7,3% от МСП извършват продажби;*
- *Изпълнение за 2022: 8,1% от МСП извършват продажби онлайн*
- *Изпълнение за 2023 г.: 11,3% от МСП извършват продажби онлайн*
- *Целева стойност за 2024 г.: 10%.*

Действие 2) Внедряване на дигитални/онлайн приложения и аналитични решения в процеса на наблюдение и непрекъсната оценка на потребностите от обучение във всички професионални области.

Действието се изпълнява от Министерство на образованието и науката

В изпълнение на мярката Министерството на образованието и науката продължава да изпълнява две национални програми – Национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“ и Национална програма „Дигитална квалификация“. Чрез тях на интегрирана основа са създадени условия за развитие на дигиталните умения във висшето образование, които рефлектират и към квалификацията и кариерното развитие на педагогически кадри в училищното образование.

По Национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“ са обучени 140 преподаватели за прилагане на иновативни (дигитални) образователни технологии в учебния процес. Предстои провеждането на следващите обучения.

По Национална програма „Дигитална квалификация“ са изготвени програмите за обучение и предстои провеждането на самите обучения. Получени са кандидататурите на 2471 желаещи да се включат в обученията. През 2023 г. са обучени 180 учители. Очаква се през 2024 г. да бъдат обучени около 2200 преподаватели от висшите училища, практики и учители.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Дигитални решения в оценката на потребностите от обучение:

- *Изпълнение към 2021 г.: придобиване на професионална квалификация по професия „Приложен програмист“;*

- Целева стойност към 2024 г.: да обхваща 15% от професионалните области.

МСП, извършващи продажби и покупки онлайн

- Индекс за навлизането на дигиталните технологии в икономиката и обществото (DESI) – Интеграция на дигиталните технологии (за МСП):
2019 г. - 6% от МСП извършват продажби онлайн (спрямо 17% средно за ЕС);
- Изпълнение към 2021: - 7,3% от МСП извършват продажби;
- Изпълнение за 2022: 8,1% от МСП извършват продажби онлайн
- Изпълнение за 2023 г.: 11,3% от МСП извършват продажби онлайн
- Целева стойност за 2024 г.: 10%.

Действие 3) Провеждане на обучения за МСП за подобряване формирането на необходимите умения в областта на дигитализацията, ИКТ, киберсигурността и в други области, които са специфични за дейността на МСП.

Действието се извършва от Министерство на труда и социалната политика

През 2023 г. стартира подкрепата, която МСП ще получават от ПРЧР 2021-2027. Програмата предвижда инвестиции за развитие на дигитални умения на работната сила, в т.ч. безработни и неактивни лица, както и заети в предприятията. През 2023 г. бяха подготвени и стартираха операции по ПРЧР, които ще подпомогнат повишаването на дигиталните умения на работещите в предприятията. За тези от тях, които се изпълняват от Агенция по заетостта (АЗ) като конкретен бенефициент, агенцията обяви процедури за одобрение на обучителни организации и за предоставяне на ваучери за обучение, за което през 2023 г. беше разработена специална правна рамка.

Следните операции по ПРЧР допринасят за подобряването на уменията, компетенциите и професионалната квалификация на работната сила в страната:

Операция „Дигитални умения“ - операцията е насочена изцяло към придобиване на нови и повишаване на наличните дигитални умения на безработни и неактивни лица, вкл. младежи. Тя дава възможност за придобиване на общи дигитални умения на напреднало и/или високоспециализирано ниво (нива 5-6 или 7-8 по Европейската рамка за дигитални умения DigComp 2) за безработни, както и всички нива на умения от 1 до 8 за неактивни лица. С подобренията или придобити нови дигитални умения тези лица ще отговарят по-адекватно на търсенията на работодателите и ще се увеличат възможностите за предприятията да наемат по-квалифицирана работна сила. С бюджет от 40 млн. лв. се очаква до 2026 г. да се подпомогнат над 67 000 лица. Изпълнението на дейностите става чрез Агенция по заетостта, с която през 2023 г. беше сключен договор.

Операция „Квалификация, умения и кариерно развитие на заети лица“ - операцията предвижда работещи лица – заети или самостоятелно заети, да получат възможност за придобиване или повишаване на своите умения в сферата на професионалната квалификация, преносимите меки умения или дигиталните умения. Лицата заявяват самостоятелно своите желания и използват ваучери за обученията. По ПРЧР се предвижда възможност за придобиване на общи дигитални умения на напреднало и/или високоспециализирано ниво (нива 5-6 или 7-8 по Европейската рамка за дигитални умения DigComp 2). Повишените лични умения ще имат ефект и на работните места на обучените в предприятията, където те ще могат да се прилагат. По операцията се предвижда в период до 2025 г. вкл. да се подобрят дигиталните умения на над 11 000 лица. Бюджетът за обученията по операцията е 50 млн. лв., като в него се обхващат всички видове обученията. Операцията ще се изпълнява от Агенцията по заетостта.

Операция „Нови умения“ - операцията беше разработена и утвърдена през 2023 г., като тя предвижда финансиране за придобиване и надграждане на специфични умения на заети в предприятията лица, чрез проектни предложения на работодатели, преминали процедура за конкурентен подбор. Стартирането на подбора е планирано за началото на 2024 г. Ще се финансират проекти за реализиране на специфични обученията, свързани с работното място, в т.ч. за придобиване на специфични дигитални умения, „меки“ умения, обученията към управленски персонал за умения, свързани с кръговата икономика и зеления преход, въвеждането на нисковъглеродни, ресурсно ефективни и безотпадни процеси и технологии и др. Ще бъдат подкрепени и обученията за придобиване или повишаване на професионалната квалификация, свързани с конкретното работно място. Конкретните видове обученията ще се определят от работодателите-кандидати.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Проведени курсове за обучение :

- *Предвижда се 67 000 лица да бъдат подпомогнати по операция „Дигитални умения“ с бюджет от 40 млн. лв.;*

МСП, извършващи продажби и покупки онлайн

- *Индекс за навлизането на дигиталните технологии в икономиката и обществото (DESI) – Интеграция на дигиталните технологии (за МСП):
2019 г. - 6% от МСП извършват продажби онлайн (спрямо 17% средно за ЕС);*
- *Изпълнение към 2021: - 7,3% от МСП извършват продажби;*
- *Изпълнение за 2022: 8,1% от МСП извършват продажби онлайн*
- *Изпълнение за 2023 г.: 11,3% от МСП извършват продажби онлайн*
- *Целева стойност за 2024 г.: 10%.*

Мярка 4.4 Насърчаване на участието на МСП в дуално обучение (обучение чрез работа)

Действие 1) Последващо развитие и поддържане на информационна база данни на работодателите, които отговарят на изискванията за участие в партньорства за дуално обучение (обучение чрез работа) с цел насърчаване, популяризиране и подкрепа на дуалното обучение в България.

Действието се извършва от Министерство на икономиката и индустрията

Министерство на икономиката и индустрията поддържа Информационна база данни (ИБД) на работодателите, които отговарят на изискванията за участие в партньорства за осъществяване на обучение чрез работа (дуална система на обучение). В ИБД са включени 926 обучаеми, които работодателите желаят и имат готовност да включат в дуална система на обучение – 825 ученици, 69 младежи до 29-годишна възраст и 32 възрастни над 29-годишна възраст. Броят на обучаемите, навършили 16-годишна възраст, които работодателите са включили в обучение чрез работа е 466 души, от които 463 ученици и 3-ма младежи до 29-годишна възраст.

Общият брой на работодателите, участващи в ИБД е 93 предприятия, от които 16 микропредприятия, 26 малки предприятия, 26 средни предприятия (68 МСП) и 25 големи предприятия. Професионалните гимназии-партньори в обучението чрез работа на регистриралите се работодатели са 45 професионални гимназии и 2 центъра за професионално обучение.

Разпределението на работодателите по градове откроява силното приложение на дуалното обучение в градовете: Свищов, Стара Загора, Силистра, София, Габрово и др. От всички включени в ИБД работодатели – 8 работодатели са от София, а 85 предприятия са от страната. Професиите, в които работодателите усещат най-голям недостиг на кадри и имат готовност да провеждат обучение чрез работа са: машинен техник, машинен оператор, специалист мехатроника, електротехник, техник на електронна техника, техник-технолог в дървообработването, техник на селскостопанска техника, оператор в производството и други.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой регистрирани предприятия, вкл. МСП, в информационната база данни на работодателите, които провеждат дуално обучение:

- Изпълнение към 2021 г.: 79 предприятия;
- Изпълнение към 2022 г.: 89 предприятия;
- Изпълнение към 2023 г.: 96 предприятия;
- Целева стойност за 2024 г.: 150 предприятия.

Брой регистрирани МСП в информационната база данни на работодателите, които провеждат дуално обучение:

- Изпълнение към 2021 г.: 58 предприятия;
- Изпълнение към 2022 г.: 64 предприятия;
- Изпълнение към 2023 г.: 68 предприятия;
- Целева стойност за 2024 г.: 100 предприятия.

Брой учащи, участващи в дуално обучение:

- Изпълнение към 2021 г.: 432 (429 ученици и 3-ма младежи до 29-годишна възраст);
- Изпълнение към 2022 г.: 444 (441 ученици и 3-ма младежи до 29-годишна възраст);
- Изпълнение към 2023 г.: 466 (463 ученици и 3-ма младежи до 29-годишна възраст);
- Целева стойност за 2024 г.: 300.

Действие 2) Подкрепа на МСП за предоставяне на дуално обучение. Насърчаване на МСП, които предоставят дуално обучение, в процеса на участието им в програми с национално и европейско финансиране.

Действието се изпълнява от Министерство на образованието и науката

През 2020 година започна изпълнението на проект „Подкрепа за дуалната система на обучение“, финансиран от Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския социален фонд. Конкретен бенефициент на проекта е Министерството на образованието и науката. Проектът има съществен принос за развитието на дуалната система на обучение и създава конкретни възможности за тясна обвързаност между образователната система и реалните потребности на пазара на труда.

През 2023 г. проектната интервенция продължава да се изпълнява с участието на над 600 фирми партньори, като около 80% от тях са малки и средни предприятия.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Подкрепа за МСП, предоставящи дуално обучение с цел откриване на нови паралелки с дуално обучение.:

- Изпълнение към 2023 г.: 600 фирми партньори;
- Целева стойност за 2024 г.: 300 предприятия.

Мярка 4.6 Разработване на платформа и инструменти за електронно обучение и насърчаване на онлайн базирани обучения

Действие 1) Разработване и създаване на образователна уеб платформа (платформа за електронно обучение) и електронно съдържание на съответните курсове в области, които

са важни за конкурентоспособността на МСП, както в хоризонтални, така и в специфични за дейността им области.

Действието се изпълнява от Министерство на труда и социалната политика

В рамките на проект „Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни“, финансиран по Плана за възстановяване и устойчивост, по Компонент 2 „Обучения за DI-GI умения и компетенции“ са разработени единни програми за обучение, единни ресурси за обучение и инструменти за оценка на базово и на средно ниво на дигитални умения в съответствие с Европейската рамка за дигитална компетентност DigComp 2.1. Програмите за обучение и единен образец на сертификат за ниво на дигитална компетентност са утвърдени със заповед на министъра на труда и социалната политика. Обученията ще се реализират чрез електронни ваучери за обучение по условията и реда на Правилника за определяне на условията и реда за предоставяне на ваучери за обучение по програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г., Националния план за възстановяване и устойчивост и Фонда за справедлив преход, приет с ПМС № 48/04.04.2023 г. Изпитването и сертифицирането на дигитални умения ще се извършва с разработените единни инструменти за оценка на дигитални умения, от разстояние в електронна среда, като за целта е разработен електронен модул в платформата на Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи в качеството му на Единен сертификационен център за цифрова компетентност. На електронната платформа на Агенцията по заетостта е разработен модул за регистриране на доставчици на обучение за дигитални умения и за регистриране и издаване на електронни ваучери на лица, желаещи да се включат в обучение и сертифициране на дигитални умения. На 04.10.2023 г. е стартиран приемът на заявления от доставчици за предоставяне на обучение с ваучери и е публикуван първи Списък на одобрените Доставчици за обучение. На 21.12.2023 г. е стартиран процесът по набиране на електронни заявления от лицата, желаещи да се обучават за дигитални умения, с което ще бъдат създадени предпоставки за стартиране на обученията за дигитални умения в началото на 2024 г.

След разработването и стартирането на националната виртуална платформа за електронно обучение на лица над 16 г. (в рамките на Компонент 1 от проекта), целият процес по регистриране на доставчици на обучение, регистриране на лица за обучение и издаване на ваучери за обучение, организиране и провеждане на курсове за обучение, изпитване и сертифициране ще се провежда през платформата. През платформата ще се осъществяват всички онлайн курсове за обучение на безработни и заети лица за придобиване на професионална квалификация и ключови компетентности, в т.ч. и за дигитални умения, организирани в рамките на активната политика на пазара на труда и финансирани от националния бюджет, ЕСФ+, ПВУ и др. европейски средства.

Област на въздействие 5: По-добро регулиране и бизнес среда

Мярка 5.3 Популяризиране на ролята на Посланика на МСП (SME Envoy)

Действие 4) Идентифициране и насърчаване на добри практики в политиката за МСП и в областта на предприемачеството, реализирани в рамките на различни инициативи и програми.

Действието се изпълнява от Министерство на икономиката и индустрията

Инициативата Европейски награди за насърчаване на предприемачеството се провежда ежегодно. Представлява конкурс, който цели да отличи най-успешните проекти по приоритетите на Small Business Act, в подкрепа на малкия и среден бизнес. Чрез конкурса се обменят добри практики в тази област между държавите-членки на ЕС и се повишава вниманието относно значимостта на предприемачеството. До момента три български проекта са били отличени, като през 2014 г. България печели първа награда в категория „Инвестиране в предприемачески умения“.

В изданието през 2023 г. се състезават разнообразни проекти от цяла Европа с фокус върху насърчаването на предприемачеството, цифровата трансформация, устойчивостта и отговорните бизнес практики. Избраният национален победител, който представи България бе проектът 9Academy - представлява Бизнес Академия, която подпомага личностното и професионалното развитие. Чрез програмата на Академията участниците натрупват знания и умения в подкрепяща среда, стимулираща активно взаимодействие между професионалисти от различни области. Обучителните модули, през които преминават участниците обхващат целия спектър на бизнес познанието – Предприемачество, Маркетинг, Продажби, Право, Финанси и счетоводство, Управление, НПО, Човешки капитал, Технологии за бизнеса. Проектът се нареди сред финалистите в категория „Инвестиране в предприемачески умения“ с проекти от Ирландия и Дания и изразяваме надежда повече български проекти да получават признание на международно ниво.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой въведени добри практики:

- Изпълнение към 2023 г.: 3
- Целева стойност за 2024 г.: 4.

Мярка 5.4. „Подобряване на бизнес средата за МСП“

Действие 1) Извършване на оценка на въздействието. Развитие на капацитета на централната администрация за извършване на оценки на въздействието и за оценяване на ефекта на законодателни предложения върху разходите за МСП“.

Действието се изпълнява от Администрация на Министерския съвет

През 2023 г. Институтът по публична администрация включи нова програма „Регулаторна политика“ в каталога си. Програмата е изградена от обучения, които са насочени към повишаване на знанията и уменията на служителите в администрацията, свързани с регулаторната политика като цяло и по отношение на нейни отделни елементи. Включително предварителната оценка на въздействието (ОВ) и оценката на въздействието върху малките и средните предприятия като елемент на ОВ.

В рамките на обучението РП-2 „Извършване на предварителна оценка на въздействието на нормативни актове (част 2)“ през 2023 е включен отделен модул, посветен на „Оценката на въздействието върху малките и средните предприятия“ като част от специфичните въздействия на нормативните актове.

В обучение РП-1 „Извършване на предварителна оценка на въздействието на нормативни актове (част 1)“ и РП-2 „Извършване на предварителна оценка на въздействието на нормативни актове (част 2)“ са дипломирани съответно 65 и 36 на брой курсисти. В обучение „Извършване на последваща оценка на въздействието на нормативни актове“ са дипломирани 35 курсисти.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой извършени частични предварителни оценки на въздействието на проекти на закони :

- *Изпълнение към 2023 г.: За всеки проект на нормативен акт се извършват предварителни оценки на въздействието. В допълнение по проект на АМС са извършени 18 цялостни предварителни оценки на въздействието и 18 последващи оценки на въздействието със собствен ресурс на администрациите и методическа подкрепа от администрацията на изпълнение*
- *Целева стойност за 2024 г.: 36.*

Мярка 5.5 Улесняване на участието на МСП в обществени поръчки

Действие 1) Повишаване на осведомеността на МСП относно състоянието на пазара на обществените поръчки в България. Извършване на анализ и обработка на данни за правилата и процедурите за възлагане на обществени поръчки, вкл. брой на обществените поръчки, брой на възлагащите органи, брой на изпълнителите, дял на

поръчките с европейско финансиране, брой на обществените поръчки според предмета - доставка на стоки, предоставяне на услуги, строителство - брой и стойност на договорите, дял на обжалваните процедури и забелязани нередности.

Действието се изпълнява от Агенция по обществени поръчки

С въвеждането през 2020 г. на Централизираната автоматизирана информационна система "Електронни обществени поръчки" (ЦАИС ЕОП) е електронизиран изцяло възлагателният процес в България. Всички възложители в страната са задължени да използват националната платформа за обществени поръчки. ЦАИС ЕОП намалява значително разходите, както и времето, необходимо за подготовка и участие в обществени поръчки на всички стопански субекти, включително на малките и средните предприятия (МСП).

Чрез Регистъра на обществените поръчки (РОП), част от ЦАИС ЕОП е осигурена „единна точка за достъп“ до информацията за всички обществени поръчки в страната. АОП продължава да поддържа Регистъра на обществените поръчки, открити преди задължителното използване на ЦАИС ЕОП. Двата регистъра предоставят на потребителите възможности за бързо и разширено търсене по широк набор от критерии. В ЦАИС ЕОП е имплементирана функционалност за запазване на комбинация от критерии като шаблон за търсене и периодично изпращане на информация на избран от потребителя адрес на електронна поща по зададения шаблон.

През 2023 г., АОП проведе две онлайн информационни събития, предназначени за възложители, за подобряване на знанията и уменията за работа с РОП. Провеждането на такива събития е планирано да продължи и през 2024 г. за широк кръг потребители, включително представители на бизнеса. Онлайн форматът на обучението улеснява участието, като същото е безплатно.

През 2024 г. АОП ще издава месечен бюлетин с данни по основни показатели за развитието пазара на обществените поръчки в страната на месечна и годишна база. В РОП, част от ЦАИС ЕОП, е предоставен пълен, безплатен и неограничен достъп до тази информация на български и английски език.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Стартирани информационни кампании:

- Изпълнение към 2023: 2 събития, информационен бюлетин; единна точка за достъп.

Дял на МСП, запознати с пазара на обществените поръчки в България:

- Изпълнение към 2022: NA.
- Целева стойност за 2024 г.: 30%

Действие 4) Непрекъснато увеличаване на публичността и прозрачността на обществените поръчки, интегриране на интернет страници със съответната информация на местно и централно ниво в единна уеб платформа, осигуряване на съответствие с приетите стандарти при отчитане на изпълнението на проекти и резултати по програми, финансирани от ЕФ.

Действието се изпълнява от Агенция по обществени поръчки

В края на 2023 г. са обнародвани промени в Закона за обществените поръчки (ЗОП), които влизат в сила през 2024 г. С тях се допълва обхватът на структурираните данните за обществените поръчки. Целта е повишаване на качеството на данните и улесняване на анализа ѝм. Въвежда се задължение данни, налични в структуриран вид, подлежащи на публикуване, съгласно разпоредбите на ЗОП, да се публикуват ежемесечно от АОП и на Портала за отворени данни в отворен, машинночетим формат. Наред с посочените, приети са и редица други промени в ЗОП, с които се цели подобряване на публичността и прозрачността на възлагателния процес.

През 2023 г. продължи работата по внедряване в ЦАИС ЕОП на новите електронни формуляри за обществени поръчки в изпълнение на изискванията на Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2303 на Комисията от 24.11.2022 г. Промени се въвеждат и в националните образци на документи, утвърдени от изпълнителния директор на АОП. Въвеждането ѝм в експлоатация в националната платформа за електронни обществени поръчки е планирано за м. февруари 2024 г. С новите формуляри се повишава обемът и се подобрява качеството на данните, като цялата информация ще е достъпна неограничено, безплатно и пряко за всяко заинтересовано лице чрез възможностите за търсене в РОП в ЦАИС ЕОП.

АОП оказва съдействие на всички потребители – възложители и стопански субекти, при работа с ЦАИС ЕОП чрез Центъра за обслужване на потребители на ЦАИС ЕОП. Експертна техническа помощ се предоставя всеки делничен ден на националния телефон 0700 17 151. През 2023 г., в резултат от проучване на потребителското мнение – анкета, проведена в периода от 10.06.2022г. до 20.01.2023 г., каналите за комуникация и обратна връзка с потребителите на националната уеб базирана платформа са подобрени. Осигурена е възможност за комуникация чрез електронна поща (support@aop.bg) и е въведена процедура за обработка на получени запитвания от потребители. През 2023 г. са постъпили и са обработени 274 бр. запитвания от потребители чрез новия канал за комуникация.

АОП периодично актуализира ръководствата – за възложителите и за стопанските субекти, както и инструкциите за работа с ЦАИС ЕОП, публикувани на Портала за

обществени поръчки (ПОП). Като възможност за самообучение, на разположение на потребителите е тестовата среда на ЦАИС ЕОП (<https://app-test.eop.bg/>).

С цел осигуряване на по-лесен и бърз достъп чрез РОП в ЦАИС ЕОП до информация на заинтересованите страни относно текущия контрол по законосъобразност на обществените поръчки, през 2024 г. е предвидено надграждане на интеграцията между Информационната система на Комисията за защита на конкуренцията и ЦАИС ЕОП.

ПОП, поддържан от АОП е основна точка за достъп до полезна информация в областта на обществените поръчки в страната. Чрез ПОП се осигурява на широката общественост достъп до данни относно всички аспекти на възлагателния процес, систематизирани в отделни тематични области и ориентирани към специфичните интереси на основните групи потребители. Информацията на Портала се обновява ежедневно и е достъпна на български, а част от нея - и на английски език. За изграждане на капацитет за законосъобразно провеждане и за участие в обществени поръчки, на ПОП се публикуват методически указания и помощни материали за възложителите и стопанските субекти.

През 2023 г., с обучителен видеоматериал относно използването на електронен търг, е обновена рубриката "Актуални инструкции и видеоматериали" на ПОП. Електронните техники и инструменти се считат за средство за повишаване на конкуренцията, публичността и прозрачността, подобряване на достъпа до пазара на обществените поръчки, включително за МСП, и за постигане на икономическа ефективност. АОП се стреми да популяризира тяхното прилагане сред възложителите и стопанските субекти. В тази връзка АОП проведе присъствен семинар на тема „Динамични системи за покупки – споделен опит от Италия и Словакия“, в който участие взеха експерти от Агенцията и представители на възложители от различни сфери с дейности. Динамичните системи за покупки за техника за възлагане на обществените поръчки с висок потенциал за улесняване на достъпа до пазара на обществените поръчки на МСП.

През 2023 г. АОП подготви и проведе анкета за проучване на основните причини, които възпрепятстват стопанските субекти да участват в обществени поръчки. Дейността е пазарно ориентирана и цели идентифициране на слабостите при възлагане на обществени поръчки от гледна точка на бизнеса и насочване на подходящи мерки и дейности за тяхното преодоляване. Друг аспект на работата на АОП е популяризиране на добри практики сред участниците във възлагателния процес. В периода 07.08.2023 г. – 29.09.2023 г. е проведена анкета, свързана с провеждането на пазарни консултации (доброволен инструмент, приеман като добра практика при възлагане на обществени поръчки). Резултатите от анкетите са публикувани на ПОП. АОП ще продължи да проучва мнението и нагласите на заинтересованите страни и през 2024 г.

През 2023 г. е създадена нова рубрика "Обучителни програми във висшите училища, свързани с обществените поръчки" на ПОП. В нея възложителите и други заинтересовани лица могат да намерят информация за бакалавърски и магистърски програми, свързани

с обществените поръчки, които в момента се изучават във водещите висши училища в страната.

Допълнително, на ПОП е поместено видео, което популяризира електронните обществени поръчки с връзка към оригиналната публикация в YouTube канала на Оперативна програма Добро управление и фейсбук страницата „Времето ти е от значение“.

От 2022 г., с цел повишаване на прозрачността на контрола, извършван от АОП, в раздел „Предварителен контрол“, секция – „Извършени проверки“ на ПОП, периодично се публикува информация за изготвените становища от осъществен втори етап на контрола чрез случаен избор и за извършен контрол на процедури на договаряне. АОП изготви и публикува доклад с най-често допусканите грешки на етапа на подготовка на възлагателния процес, установени при контрола чрез случаен избор през 2022 г. Практиката ще продължи и през следващата година.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Разработени анализи и предоставена информация на обществеността и МСП :

- Изпълнение към 2023: рубрика "Обучителни програми във висшите училища, свързани с обществените поръчки", видео за популяризира електронните обществени поръчки; периодично се публикува информация за изготвените становища от осъществен втори етап на контрола.

Дял на МСП, участващи в обществени поръчки:

- Изпълнение към 2021: 21%.
- Целева стойност за 2024 г.: 30%

Мярка 5.6 Втори шанс, забавени плащания и насърчаване наследяването на бизнес

Действие 1) Изменения в правната рамка за намаляване на времетраенето и разходите по закриване на предприятие и укрепване на рамката за процедури по несъстоятелност.

Действието се изпълнява от Министерство на правосъдието, Министерство на иновациите и растежа и Министерство на икономиката и индустрията

Одобрен и приет е Закон за изменение и допълнение на Търговския закон, във връзка с което е прието Постановление №269 на Министерския съвет от 7 декември 2023 г. за приемане на Наредба за инструментите за ранно предупреждение и достъпа до информация на предприятията при вероятност от несъстоятелност.

Наредбата предвижда създаването Инструменти за ранно предупреждение, включително електронна информационна система за самооценка и ранно предупреждение, която се администрира от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Извършен преглед и анализи на законодателството:

- *Изпълнение към 2022: Извършен преглед и анализи на законодателството; Изготвен е проект на Закон за изменение и допълнение на Търговския закон*
- *Изпълнение към 2023 г. Прието е изменение на ТЗ и Наредба за инструментите за ранно предупреждение и достъпа до информация на предприятията при вероятност от несъстоятелност*

Област на въздействие 6: Околна среда

Мярка 6.1 Подобряване на енергийната и ресурсната ефективност на МСП и увеличаване използването на възобновяеми енергийни източници

Действие 1) Подкрепа за подобряване на енергийната ефективност в МСП. Укрепване на мрежата на енергийните одитори.

Действието се изпълнява от Агенция за устойчиво енергийно развитие

Осигуряване на контрола върху качеството на извършваните енергийни обследвания в сектор Индустрия – извършва се текущо като част от дейността на АУЕР в съответствие с изискванията на Закона за енергийната ефективност и Наредба № Е-РД-04-05 от 8 септември 2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания и приложенията към нея. Съгласно изискванията на нормативната база извършваните обследвания за енергийна ефективност в сектор Индустрия се предоставят в АУЕР и подлежат на текущ контрол.

Обучения и методически указания на енергийните одитори в сектора - дейността се извършва текущо от АУЕР, чрез публикуване на информация на Интернет страницата на Агенцията. През 2023 г. се проведе обучение на тема „Указания към обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради“. В допълнение през отчетния период беше изготвен и широко разпространен сред заинтересованите страни информационен материал на тема „Нормативно приложими методи, правила и ред, документиране и администриране на процеса по оценяване на енергийните спестявания“.

По отношение на повишаване на информираността на МСП относно ползите и възможностите за повишаване на енергийната ефективност и използването на възобновяеми източници на енергия, АУЕР е партньор в [проект DEESME](#) „Насочване на МСП и националните власти през енергийния преход чрез придобиване на допълнителни ползи и прилагане на подходи за управление на енергията“, финансиран от програмата „Хоризонт 2020“. Проектът се изпълнява от консорциум от организации от шест европейски държави и приключи на 31.12.2023 г. Сред основните цели на проекта е да се подкрепят МСП при разработване и тестване на техническите решения на DEESME, чрез организиране на инициативи за осведоменост и обучение, осъществяване на обследвания за ЕЕ и внедряване на системи за управление на енергията, като се започне от международния стандарт и се добавят допълнителните ползи от мерките за енергийна

ефективност. В рамките на проекта е създаден Интегриран инструмент, включващ оценка на допълнителните ползи ([Integrated Multiple Benefits Tool](#)). Освен методологията, DEESME предоставя този инструмент под формата на файл с електронна таблица, който ще ръководи и предоставя структура за прилагане на предложения подход с оценка на допълнителните ползи. Бизнес моделът може да се разглежда като генерален план, който описва начина, по който една компания създава стойност, за да постигне своите бизнес цели. Инструментът, както и много други полезни материали за енергийните одити в сектор Индустрия, могат да бъдат намерени на Интернет страницата на проекта: <https://www.deesme.eu/>. Ползите за МСП са представяни многократно през периода на изпълнение на проекта. През м. ноември 2023 г. беше организирано окончателното представяне на резултатите и възможностите за използването им от МСП. В допълнение на това, АУЕР участва активно в различни форуми, насочени към информиране на сектор Индустрия за тенденциите в потреблението на енергия, възможностите и ползите от прилагането на мерки за повишаване на енергийната ефективност и използването на възобновяеми източници на енергия.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, получили подкрепа за подобряване на енергийната си ефективност:

- Изпълнение към 2022: сключени са 820 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, с общ размер от 84 880 093.56 лв.
- Изпълнение за 2023: създаден Интегриран инструмент за оценка на допълнителните ползи при разработване и тестване на техническите решения на DEESME. Инструментът е към МСП и е публично достъпен.

Дял на МСП, участващи в обществени поръчки:

- Целева стойност за 2024 г.: 100

Действие 2) Подкрепа за подобряване на ресурсната/материалната ефективност и цялостен преход към постигане на кръгов модел в МСП. Подобряване на ефективността на използване на водата като ресурс в МСП и насърчаване повторното ѝ използване. Създаване на мрежа на ресурсни одитори.

Действието се изпълнява от Министерство на иновациите и растежа

Програма за икономическа трансформация от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България:

На 27.07.2023 г. е отворена за кандидатстване процедура BG-RRP-3.008 „Подкрепа за прехода към кръгова икономика в предприятията“ с краен срок за подаване на

проектните предложения 03.10.2023 г. Целта на процедурата е да допринесе за ускоряване на прехода към кръгова икономика чрез предоставянето на безвъзмездни средства на предприятията от производствения сектор за въвеждане на кръгови модели за използване на ресурсите и внедряване на неутрални по отношение на климата методи и технологии за производство и потребление на продуктите от дейността им. В рамките на крайния срок бяха получени 885 предложения с размер на заявената БФП 345 358 737.95 лв. Оценката на постъпилите предложения за изпълнение на инвестиции е приключила. До края на м. януари 2024 г. предстои да бъдат обявени резултатите от извършената оценка.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, получили подкрепа за подобряване на ресурсната си ефективност :

- *Изпълнение към 2023: процедура BG-RRP-3.008 „Подкрепа за прехода към кръгова икономика в предприятията“. Подадени са 885 предложения с размер на заявената БФП 345 358 737.95 лв.*

Дял на МСП, участващи в обществени поръчки:

- *Целева стойност за 2024 г.: 50*

Действие 3) Подкрепа за увеличаване използването на различни видове възобновяема енергия от МСП в съответствие с добрите европейски практики (соларна, вятърна, водна, системи на биомаса и когенерационни системи и др.)

Програма за икономическа трансформация от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България:

Действието се изпълнява от Министерство на иновациите и растежа

През 2023 г. продължава изпълнението на процедура BG-RRP-3.006 „Изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията“, която бе отворена за кандидатстване на 12.12.2022 г. с краен срок за подаване на проектните предложения 14.02.2023 г. В рамките на крайния срок бяха получени 562 проектни предложения. Оценката на проектните предложения е приключила. Предложени са за финансиране 421 проекта с размер на безвъзмездното финансиране 118 552 824 лева. Сключени са 381 договора с размер на БФП на стойност 106 659 950.70 лева и договорите са в процес на изпълнение.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, получили подкрепа за развиване на възобновяеми източници на енергия:

- Изпълнение към 2021 : не е приложимо;
- Изпълнение към 2022 : не е приложимо;
- Изпълнение за 2023 г.: сключени 381 договора за предоставяне на БФП на стойност 106 659 950 млн. лв. за изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление.
- Целева стойност за 2024 г.: 50.

Дял на МСП, използващи различни видове възобновяеми енергийни източници

- Изходна стойност (2020 г.): 4%;
- Целева стойност за 2024 г.: 5%;

Мярка 6.2 Популяризиране и въвеждане на системи за управление на околната среда в МСП

Действие 1) Подкрепа на МСП за завършване на процеса по регистрация по Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит (EMAS), както и сертифициране по стандарти ISO 14001 (управление по околната среда), ISO 5001 (управление на енергията) и ISO 9001 (управление на качеството).

Действието се изпълнява от Министерство на околната среда и водите

С оглед подобряване на екологичните характеристики на организациите и увеличаване на броя регистрирани по Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит (EMAS) организации, МОСВ провежда процедури за регистрация, подновяване, спиране и заличаване на регистрации по EMAS, като предоставя и съответните методически указания на организациите. За 2023 г. се отчитат 1 нова и 8 подновени регистрации. Общият брой регистрирани организации е 17.

С цел осигуряване на по-голяма яснота и прозрачност на процедурата по регистрация и като цяло на процеса на сертифициране на организациите, както и повишаване на доверието в ефективността на EMAS, през 2023 г. бяха приети промени в Наредба № Н-2 от 2 юли 2012 г. за реда за регистриране, подновяване на регистрацията и контрол по схемата на общността за управление по околна среда и одит (EMAS) (обн. ДВ, бр. 93 от 7.11.2023 г.).

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, получили подкрепа за завършване на процеса на регистрация и сертифициране по EMAS и съответните стандарти:

- Изпълнение към 2021 г.: 10 бр.;
- Изпълнение към 2022 г. 16 бр.;
- Изпълнение към 2023 г. 17 бр.;
- Целева стойност за 2024 г.: 30.

Действие 3) Популяризиране на секторните добри практики за управление по околна среда, разработени от Съвместния изследователски център (JRC), като основни документи на ЕК за прилагане на екологични практики в даден сектор (МОСВ).

Действието се изпълнява от Министерство на околната среда и водите

През 2023 г. МОСВ продължи реализацията на своята последователна политика за информиране и укрепване на капацитета на МСП за предотвратяване на замърсяването и опазване на околната среда и човешкото здраве чрез прилагане на превантивни инструменти.

С цел подобряване на контрола относно въздействието върху околната среда от индустриалните дейности, посредством използването на най-добри налични техники (НДНТ) и прилагането на принципа за икономическа целесъобразност чрез отчитане на новите заключения за НДНТ в процедурите по преразглеждане и актуализиране на комплексни разрешителни (КР), ключовите дейности на МОСВ включват актуализирането на публичната информация за заключенията за НДНТ, своевременно информиране на операторите по издаване на КР, както и поддържане на публичен регистър на КР. През 2023 г. са изпратени 23 писма/становища до оператори с указания по прилагане на нормативната уредба по КР, 83 писма за определяне на приложимата процедура по КР и 25 становища относно прилагането на НДНТ.

Провеждат се консултации за индустрията относно прилагане на законодателството в областта на химикалите в рамките на Националното информационно бюро по химикали (НИБХ). По този начин се предоставят съответните насоки на икономическите оператори (производителите, вносителите, потребителите надолу по веригата и дистрибуторите на химични вещества в самостоятелен вид, в смеси и в изделия и/или смеси) за безопасната употреба на химикалите, събиране на данни за свойствата им и оценка на тяхната безопасност. Целта е осигуряване на адекватна информация по веригата на доставки за

безопасна употреба и контрол на рисковете от химикалите за човешкото здраве и околната среда за да могат операторите да изпълняват своите задължения по прилагането на законодателството в областта на химикалите. През 2023 г. са изготвени отговори на 31 въпроса, постъпили в системата на НИБХ и на 41 въпроса, постъпили по имейл.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, преминали обучение по най-добрите практики за управление по околна среда:

- Изпълнение към 2022 г.: 13 консултации;
- Изпълнение към 2022 г.: изпратени 23 писма/становища до оператори с указания по прилагане на нормативната уредба по КР, 83 писма за определяне на приложимата процедура по КР и 25 становища относно прилагането на НДНТ;
- Целева стойност за 2024 г.: 20.

Мярка 6.4 Подобряване на капацитета на МСП във връзка с прехода към кръгова и нисковъглеродна икономика

Действие 1) Подкрепа на МСП и стартиращи предприятия за въвеждане на конкретни кръгови бизнес модели като повторна употреба, ремонт и поправка, обратна логистика, преработка (remanufacturing), индустриална симбиоза и др. Подкрепа за МСП в прехода от продажба на продукти към предоставяне на услуги.

Действието се изпълнява от Министерство на иновациите и растежа

По приоритет 2 „Кръгова икономика“, специфична цел „Насърчаване на прехода към кръгова и ресурсоефективна икономика“ на ПК ИП са предвидени за изпълнение индикативни групи дейности в областта на проектирането на продуктите, производствените процеси и управлението на отпадъци с цел внедряване на принципите на кръговата икономика в предприятията. Фокус при изпълнение на мерките е подкрепата за внедряване на цифрови технологии и разработване и внедряване на иновации в областта на кръговата икономика съгласно приоритетно направление „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“ на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 – разработването и въвеждането на иновативни продукти, процеси и бизнес модели, ориентирани към трайно намаляване на ресурсната интензивност в промишлеността.

В изпълнение на посочените дейности на 02.11.2023 г. бе отворена за кандидатстване процедура чрез подбор на проекти BG16RFPR001-1.003 „Внедряване на иновации в предприятията“. Основната цел на процедурата е предоставяне на фокусирана подкрепа на българските предприятия за внедряване на продуктови иновации или иновации в бизнес процесите в тематичните области на Иновационна стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. (ИСИС 2021-2027). Процедурата е насочена към микро-, малки, средни предприятия и малки дружества със средна пазарна капитализация от различни икономически сектори, желаещи да внедрят иновация, попадаща в обхвата ИСИС. Общият размер на безвъзмездното финансиране по процедурата е 293,4 млн. лева, от които 117 349 800 лева са заложиени за проекти, насочени към внедряване на иновации в тематична област на ИСИС „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“.

Със средства по процедурата ще се финансира внедряването в предприятията на продуктови иновации (стоки или услуги) или иновации в бизнес процесите (насочени към производството на стоки и предоставянето на услуги) чрез придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, както и ползване на консултантски и помощни услуги в подкрепа на внедряваните иновации като защита на правата по индустриална собственост, осигуряване на достъп до бази данни и библиотеки, осигуряване на услуги от лаборатории за провеждане на изследвания, измервания и изпитвания.

В рамките на същия приоритет и специфична цел на ПКИП на 16.05.2023 г. бе обявена за обществено обсъждане процедура за подбор на проекти BG16RFPR001-1.001 „Разработване на иновации в предприятията“ като същата бе отворена официално за кандидатстване на 15.01.2024 г. Основната цел на процедурата е предоставяне на фокусирана подкрепа на българските предприятия за повишаване на иновационната дейност чрез разработване на иновации в тематичните области на ИСИС 2021-2027. Общият размер на безвъзмездното финансиране по процедурата е 127 000 000 лв., от които 29 298 765 лева са заложиени за проекти, насочени към внедряване на иновации в тематична област на ИСИС „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“. Със средства по процедурата ще се финансира дейности по разработването на продуктови иновации или иновации в бизнес процесите, свързани с извършване на изследвания, изпитвания, измервания и валидиране; създаване и тестване на прототипи и пилотни линии, както и дейности по защита правата по индустриална собственост на национално и международно равнище на разработваната по проекта иновация.

**Действието се отнася и към 6.4.3, 6.4.4. и 6.4.5.*

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, информирани за кръговата икономика и кръговите бизнес модели и имащи онлайн достъп до информация и инструменти:

- Изходна стойност: 0;
- Целева стойност за 2024 г.: 500.

Брой отделни МСП и стартиращи предприятия, подпомогнати за въвеждане на конкретни кръгови бизнес модели:

- Изходна стойност: 0;
- Изпълнение към 2023 г.:

Процедура BG16RFPR001-1.003 „Внедряване на иновации в предприятията“, БФП 293,4 млн. лева, от които 117 349 800 лева са заложиени за проекти, насочени към внедряване на иновации в тематична област на ИСИС „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“.

Процедура BG16RFPR001-1.001 „Разработване на иновации в предприятията“, БФП е 127 млн. лв., от които 29 298 765 лева са заложиени за проекти, насочени към внедряване на иновации в тематична област на ИСИС „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“.

- Целева стойност за 2024 г.: 20.

Брой подпомогнати МСП от сектори, произвеждащи значителни количества отпадъци:

- Изходна стойност: 0;
- Целева стойност за 2024 г.: 30.

Подкрепа на МСП, подобряващи устойчивостта чрез анализ на използваните първични суровини:

- Изходна стойност: 0;
- Целева стойност за 2024 г.: 50.

Действие 4) Подкрепа на МСП за увеличаване на дела на разделно събираните и рециклираните отпадъци на секторна база с конкретен акцент върху секторите, произвеждащи значителни количества отпадъци (напр. строителство и разрушаване на сгради, обновяване на сгради и др.) Стартиране на няколко пилотни проекта в различни сектори.

Действието се изпълнява от Министерство на околната среда и водите

Предвижда се Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (ПОС 2021-2027 г.) да осигури принос чрез допустимите по ПОС 2021-2027 г. „Мерки за рециклиране на отпадъците - допустими в комбинация с разделно събиране и предварително третиране на разделно събрани отпадъци“. За тези мерки е идентифициран потенциал за финансови инструменти, тъй като чрез тяхното изпълнение може да се осигурят приемлив процент

на рентабилност и срок за изплащане на инвестицията. Предвид това, след демаркация с Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021 - 2027 г., тези мерки се предвижда да се финансират чрез ПОС 2021-2027 г. само чрез финансови инструменти — заеми, за предприятия, извършващи дейности по код 38.32 Рециклиране на сортирани отпадъци съгласно Класификатора на икономическите дейности. Мерките за рециклиране на отпадъци, извършвани от рециклиращи предприятия, се отнасят за битови, производствени и строителни отпадъци в обхвата на Закона за управление на отпадъците (с изключение на опасни отпадъци) и трябва да водят до увеличаване на капацитета за рециклиране, като са допустими и в комбинация с дейности по предварително третиране на разделно събрани отпадъци и/или разделно събиране на отпадъците, които ще бъдат рециклирани. Тези мерки не се отнасят за дейности, финансирани със средства от продуктови такси/лицензионни възнаграждения като, в тази връзка, не е допустима подкрепа за оползотворяващи организации по реда на Закона за управление на отпадъците.

Предоставянето на средствата от ПОС 2021-2027 г. чрез финансови инструменти може да се осъществи след сключване на Споразумение за финансиране между Управляващия орган (УО) на ПОС 2021-2027 г. и Фонд „Мениджър на финансовите инструменти“ (ФМФИБ). Към настоящия момент УО и ФМФИБ все още са в процес на преговори по клаузите на споразумението, предстои изготвяне и на Инвестиционна стратегия и Бизнес план, чрез които ще се конкретизират условията и изискванията за предоставяне на финансови инструменти към крайните получатели - предприятия, осъществяващи дейности по код 38.32.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати МСП от сектори, произвеждащи значителни количества отпадъци:

- *Изпълнение към 2023 г.: Предоставяне на финансови инструменти със средства от ПОС 2021-2027 г. след сключване на споразумение с Фонд „Мениджър на финансовите инструменти“ (ФМФИБ).*
- *Целева стойност за 2024 г.: 30.*
- **Дял на МСП, предприели действия за намаляване на отпадъците**
- *Изходна стойност (2020 г.): не е приложимо;*
- *Целева стойност за 2024 г.: 35%;*

Мярка 6.5 Популяризиране на зелени продукти с екомаркировката на ЕС, системата за проверка на екологичните технологии и кръговия дизайн

Действие 1) Подкрепа на МСП за сертифициране на продукти по Схемата за екомаркировка на ЕС.

Действието се изпълнява от Министерство на околната среда и водите

Увеличаването на броя продукти и услуги с екомаркировката на ЕС е друга насока за действие, която има отношение и към изграждане на кръгова икономика чрез проектиране на продукти и производствени процеси, съобразени с кръговата икономика. През 2023 г. са сключени/актуализирани 2 договора с производители и е присъдена екомаркировка на ЕС на 2 продукта. Общо в България има 6 производители с 12 продукта с присъдена екомаркировка на ЕС.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Подкрепа на МСП за сертифициране на продукти по Схемата за екомаркировка на ЕС:

- *Изходна стойност: не е приложимо;*
- *Изпълнение към 2023 г. 6;*
- *Целева стойност за 2024 г.: 10.*

Брой регистрирани продукти:

- *Изходна стойност: 9;*
- *Изпълнение към 2023 г.: 12;*
- *Целева стойност за 2024 г.: 10.*

Политики в отговор на кризата с COVID 19

Мярка 1 Осигуряване на подкрепа за платежоспособността на МСП и стимулиране на частните инвестиции

Действие 1) Осигуряване на ликвидност чрез безвъзмездни средства и финансови инструменти за малките и средните предприятия, вкл. и за самонаетите лица

В изпълнение на одитен доклад № 0300200920 на Сметна палата за изпълнение на одит „Ефективно и прозрачно използване на публичните средства за преодоляване на последствията от пандемията COVID-19 - икономически мерки за микро-, малки и средни предприятия“ за периода от 01.02.2020 г. до 31.03.2021 г. са включени процедури за подпомагане на микро-, малки и средни предприятия за преодоляване на пандемията COVID-19 в доклада за изпълнение към Националната стратегия за малки и средни предприятия за периода 2021-2027 г.

Действието се изпълнява от Министерство на иновациите и растежа (Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.)

В изпълнение на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. (ОПИК) са изпълнени следните процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП):

- BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“

Финансирането е предвидено за осигуряване на оперативен капитал за българските микро и малки предприятия за справяне с последиците от пандемията COVID-19. Средствата по процедурата възлизат на 191 801 544.59 лв., а общият размер на предоставената финансова подкрепа е 191 420 409.58 лв. Броят на сключените договори е 23 622.

- BG16RFOP002-2.077 „Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19“

Бюджетът по процедурата е 213 116 104.04 лв, а изразходваните средства възлизат на 211 859 461.52 лв. По процедурата са сключените 1 554 договора.

- BG16RFOP002-2.079 „Подкрепа за МСП, извършващи автобусни превози, за преодоляване на икономическите последици от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС)“

Процедурата се провежда от МТИТС чрез процедура за директно предоставяне по ОПИК 2014-2020. Броят на сключените договори е 580. Усвоени са 20% от общия бюджет на процедурата, който възлиза на 30 000 000 лв. Основната цел на подкрепата е осигуряване на оперативен капитал за българските микро, малки и средни предприятия, извършващи автобусни превози, за справяне с последиците от пандемията COVID-19.

- BG16RFOP002-2.080 „Подкрепа за МСП от туристическия сектор за преодоляване на икономическите последици от COVID-19 чрез прилагане на схема за подпомагане от Министерството на туризма (МТ)“

Мярката се провежда от МТ чрез процедура за директно предоставяне по ОПИК 2014-2020. Финансирането е предвидено за осигуряване на оперативен капитал за българските микро, малки и средни предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за справяне с последиците от пандемията COVID-19. Усвоени са 20% от общия бюджет от 10 000 000 лв. и са сключените 720 договора.

- BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“/ПО6 (REACT-EU) с бюджет от 135 991 237 лв. и размер на предоставената финансова подкрепа 135 850 000 лв. и BG16RFOP002-2.089 „Подкрепа за малки предприятия с оборот над 500 000 лв. за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“/ПО2 с бюджет от 83 696 708.77 лв. и изразходвани средства 81 600 000 лв.

Финансирането е предвидено за осигуряване на оперативен капитал за българските малки предприятия, реализирали оборот над 500 000 лв. за 2019 г., за справяне с последиците от пандемията COVID-19. Общият брой на сключените договори е 4 356.

- BG16RFOP002-2.094 „Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки, чрез прилагане на схема за подпомагане от Национална агенция за приходите (НАП)“

Схемата за подпомагане се прилага от НАП чрез процедура за директно предоставяне по ОПИК 2014-2020. Сключени са 8 392 договора. Средствата възлизат на 106 522 773.55 лв. от общия бюджет на процедурата който възлиза на 141 000 000 лв. Целта на процедурата е осигуряване на бърз и ефективен механизъм за подкрепа на българските

микро, малки и средни предприятия, засегнати от временните противоепидемични мерки, въведени в страната.

Действието се изпълнява от Групата на ББР

През 2023 г. ББР ЕАД продължава изпълнението на анти-ковид мярката „Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа, на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19“, по която са гарантирани 2 892 кредита с оригинален размер 603,3 млн. лв. Гаранционният механизъм достига до предприятията чрез осем банки партньори, като най-подкрепени са малките предприятия - те са получили 40% от предоставеното финансиране, следват средните предприятия с финансиране 29% и микропредприятията с 24%. Средният размер на предоставеното финансиране е 230 хил. лева. Най-голям дял от финансирането по бизнес програмата в размер на ~ 300 млн. лв. са получили предприятия в Югозападен регион с център София. Следват предприятията от Пловдивския регион с 91 млн. лв. и тези от Североизточна България с кредити за над 76 млн. лв. Ресурса е насочен към сектор Търговия 41%, на второ място са предприятията в преработващата промишленост 21%, следвани от транспортния и хотелиерския бизнес, където са били насочени 14% от общия размер на финансирането. Най-малък е броят на предприятията в секторите добивна промишленост, образование и други дейности. По данни на партниращите търговски банки 80% от кредитите са предоставени без материално обезпечение, благодарение на гаранцията от ББР.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой МСП, подпомогнати чрез безвъзмездни средства и финансови инструменти

- *Изходна стойност: NA*
- *Изпълнение към 2021 г.: 28 520 бр.;*
- *Изпълнение към 2023 г.: 59 423 бр.*
- *Целева стойност за 2024 г.: 30 000.*

Действие 2) Осигуряване на финансови инструменти и друга подкрепа на МСП за намаляване на отрицателните последици от забавени плащания в условията на криза

Действието се изпълнява от БАЕЗ

През 2023 г. БАЕЗ ЕАД продължи активно да провежда политика на държавата за подпомагане на националните износители и българския бизнес. БАЕЗ ЕАД застана зад своите настоящи и бъдещи клиенти, като запази и надгради подхода, при който осигурява застрахователно покритие и предоставя възможност на фирмите да работят при условия на отложено плащане. С дейността си дружеството стимулира непрестанното нарастване на обемите на застрахования оборот и ограничаването на междуфирмената задлъжнялост.

БАЕЗ ЕАД подкрепи българските компании - МСП, търгуващи на вътрешния пазар, чрез осигуряване на застрахователно покритие и гарантиране на плащанията по търговски сделки на територията на Република България при условията на отложено плащане по дейността си за собствена сметка по Кодекса за застраховането. За 2023 г. застрахователното покритие по сключени застрахователни договори е както следва: 85 договора, застраховани кредитни лимити по вътрешен риск на стойност 373 665 016 лв. и застрахован оборот на стойност 610 760 194 лв. В посочените данни не е включена информация за сключените застрахователни договори по продукта „Застраховка на търговски вземания, прехвърлени по договор за факторинг срещу краткосрочен вътрешен или пазарен търговски риск“.

Дружеството осигури застрахователно покритие на българските компании, осъществяващи търговската си дейност при условие на влошена икономическа обстановка и работещи на отложено плащане с ХОРЕКА сектора (хотели, ресторанти и кафета), като за 2023 г. застрахователното покритие по сключени застрахователни договори е както следва: застраховани кредитни лимити на стойност 8 956 500 лв. и застрахован оборот на стойност 25 271 045 лв.

Дружеството изплати застрахователни обезщетения на малки и средни предприятия, с което подпомогна ограничаването на междуфирмената задлъжнялост. Изплатените застрахователни обезщетения възлизат на стойност 692 617 лв.

През 2021 г. беше създаден нов застрахователен продукт „Краткосрочен търговски риск за микро- и малки предприятия“, който е насочен в подкрепа на стартираща дейност и развитие на текуща дейност на микро- и малки предприятия с предоставени облекчени условия за кандидатстване, бърза процедура по одобрение и преференциални параметри по застрахователния договор. Целта и ефектът на застрахователния продукт е насочен към осигуряване на защита от финансови загуби на български компании при реализирането на износ и при осъществяване на търговски сделки в страната. БАЕЗ ЕАД продължи да предлага продукта и през 2023 г., като застрахователното покритие по сключени застрахователни договори е както следва: застраховани кредитни лимити възлизащи на стойност 1 029 308 лв.

БАЕЗ ЕАД осигури застрахователно покритие по кредити и финансираня по продукта

„МСП Финансови партньори“, който е насочен в подкрепа на търговски дружества, попадащи в обхвата на микро -, малки и средни предприятия съгласно ЗМСП, с оглед ползване на застраховката като високоликвидно обезпечение за допълване на обезпечеността на кредити, отпуснати от банки и финансови институции, като за 2023 г. застрахователното покритие по сключени застрахователни договори е както следва: сключени 4 договора и застраховани кредитни лимити в размер на 2 160 800 лв.

БАЕЗ ЕАД има за цел да предложи по-широко покритие на търговските рискове на българските фирми, стремейки се да има положителен технически резултат от всеки един продукт, както и да разширява продуктовото си портфолио, в това число и създаване на съвместни продукти с ББР ЕАД.

Предприети са действия по адаптиране на кредитната политика на дружеството с цел подпомагане на правителството в реализацията на мерките от Плана за възстановяване и устойчивост. Продължава и посоката на гарантиране на вземанията на компаниите в условия на влошаване на международната икономическа и политическа обстановка.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати МСП

- *Изходна стойност: не е приложимо*
- *Изпълнение към 2021 г.: 3061;*
- *Изпълнение за 2023 г.: 89; Изпълнение към 2023 г.: 3 150 бр.*
- *Целева стойност за 2024 г.: 2 000.*

Мярка 3 Подкрепа за въвеждане на решения, насочени към промоция на здравето, защита на здравето и профилактика на болести

Действие 1) Осигуряване на безвъзмездни средства за въвеждане на нови решения, насочени към промоция на здравето, защита на здравето и профилактика на болести, които да се използват в икономически дейности, изискващи пряк контакт с клиенти.

Действието се изпълнява от Министерство на труда и социалната политика

През 2023 г. по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 беше разработена и обявена за кандидатстване операция „Адаптирана работна среда“, по която да бъде предоставена подкрепа за предприятията, свързана с подобряване на условията на труд и работната среда. Операция бе отворена за кандидатстване с проектни предложения на конкурентен принцип от страна на МСП, като крайният срок бе 8 януари 2024 г. Целите

на операцията са обвързани с предоставянето помощ на предприятията за посрещане на новите предизвикателства, свързани с прехода към климатично неутрална икономика и включване на зелени модели на работа, към адаптиране на предприятията към промените и към подобряване на условията на труд и работната среда за заетите в предприятията. Сред целите и дейностите са включени и такива, насочени към осигуряване на здравословна работна среда в предприятията и защита на здравето на работниците и служителите. Една от дейностите е целенасочено свързана с преодоляване на последиците от COVID-19 върху здравето, вкл. върху психичното здраве, на заетите. Общият бюджет по операцията е 100 млн. лв. като се предвижда да бъдат подкрепени над 390 предприятия. Реалното изпълнение на проектите по тази операция се очаква да започне в края на 2024 г.

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Брой подпомогнати МСП по сектори за решения, насочени към преодоляване на кризата, промоция на здравето, защита на здравето и профилактика на болести

- *Изходна стойност: NA*
- *Изпълнение за 2023 г.: очаква се да бъдат подкрепени 390 бр. предприятия / бюджет от 100 млн. лв.*
- *Целева стойност за 2024 г.: 10.*